

DIRVA

THE FIELD

Nr. 44

Birželio-June 8, 1959

Cleveland, Ohio

SVETIMOMIS NUODEMĖMIS DENGIA SAVAŠIAS

**Artinantis birželio įvykių sukakčiai, rūpinasi pri-
dengti savo nusikaltimus. - Žibalo Lietuvoje dar
nerasta.- Vis nori pralenkėti Ameriką...**

Artėjant birželio mėnui, neišvengiamai primenantiam sovietų įsiveržimo Lietuvon pasekmes ir pirmuosius masinius išvežimus bei žudymus 1941 metais, Lietuvoje dabar organizuojami minėjimai ir paminklų atidarymai ten, kur kiek vėliau už bolševikus gestapininkai vykdė masines Lietuvos ir kitų kraštų žydų arba raudonarmiečių belaisvių žudynes.

Ta proga lietuviškieji bolševikų pataikūnai stengiasi kiek įmąnydami prikerkti prie gestapininkų ir lietuvių "buržuazinius nacionalistus", kurie dabar esą užsieniuose "parsidavę imperialistams". Tuo tikslu skelbė vokiečių generolo Justo liudijimus, išgautus tardytojų, anot kurių Lietuvos generolai Raštikis, Plechavičius ir Kubiliūnas buvę vokiečių šnipai (nors iš Justo liudijimų nieko aiškaus apie tą "šnipinėjimą" nematyti). Pavyzdžiui, Justas neva pasakoja, kad gen. Raštikis jam surinkęs žinias apie lenkų kariuomenės dislokaciją savo oficialaus vizito Lenkijoje metu!

Iškalbingesnis yra kapitono Vilčiaus liudijimas apie masinius šaudymus, bet ir jame lietuvių "buržuazinių nacionalistų" dalyvavimą įrodyti minimi tik keli asmenys, daugiausia kalėjimo prižiūrėtojai, o svarbiausioji rolė vistiek lieka Gestapo.

Kap. Vilių bolševikai sakosi sugavę 1945 metais grįžusį iš Vokietijos šnipinėti ir kenkti bolševikams. Liudijime yra tiesiog nuostabių dalykų. Pavyzdžiui,

APAČIOJE: Korp! Neo-Lithuania studijų dieną dalyviai Detroite, gegužės 30 — 31 d. Gražus būrys jaunimo dalyvavo iš Chicagos, Clevelando, Detroito, New Yorko, ir Toronto. Pirmoje eilėje sėdi: Stasys Mažulis, Eglė Žemgulytė, Povilas Ališauskas, Kęstutis Gaidžiūnas, Dalė Benokraitytė, Dalia Maurukaitė. Plačiau žiūrėk Neo-Lithuania skyriuje.

Dirvos nuotrauka.

tvirtinimas, jog Kaune, prie vieno forto, vieną dieną per kelias valandas buvę sušaudyta 20,000 žmonių, bet pagal tą patį liudijimą, atrodo, kad tai atliko tik keli žmonės. Liudijimas skelbiamas dabartiniam jaunimui Lietuvoje "buržuaziniams nacionalistais" gąsdinti. Bet neatrodo, kad net ir jaunimas nepamatytų tokių stambių ir gausių "baltų siūlų" tųjų gąsdinimo priemonių "susiuvime".

BLANKSTA VILTYS RASTI ŽIBALO

Geologiniai tyrinėjimai tikslu rasti Lietuvos teritorijoje žibalo šaltinių tuo tarpu nedavė teigiamų rezultatų. Visos eilės grėžimų atvejais kai kur užtikta šiek tiek žibalo arba degamųjų dujų, tačiau toli nuo pramoninei eksploatacijai pakankamų kiekių. Viltis rasti žymesnių kiekių dar neatmesta, bet atrodo jau gerokai sumažėjusi.

SEKA LITUANISTINIUS RASTUS UŽSIENIUOSE

Anot Vilniaus radijo, lietuvių kalbos institutas atidžiai seka užsienio kalbininkų raštus, liečiančius lietuvių kalbą. Minimas Amerikos žurnalas *Language* ir jo straipsnis apie senovės slavų, senprusių ir lietuvių kalbų vystymąsi. Minimas taip pat Vokietijoje, Goettingene, leidžiamas kalbotyros laikraštis ir jame paskelbti J. Otrębskio (iš Lenkijos) ir A. Senno (iš Amerikos) paskelbti lituanistiniai straipsniai. Be to, nurodė, kad lietuvių senosios raštinės ir dabartinės kalbos pavyzdžiais dažnai naudojasi lingvistiniai leidiniai Vokietijoje, Lenkijoje, Danijoje, Amerikoje.

PRALENKS AMERIKĄ BUTŲ MAZUMU?

1957 metų sovietinių statybininkų ekskursijos po Ameriką vaisiai netrukus bus patirti ir Lietuvoje. Ekskursija čia ypač domėjosi mažaisiais (ir žemais) butukais.

Vilniuje (Antakalnyje) jau pastatytas modernus

namas, kuriame butų aukštis pusrėčio metro (8 pėdos), o kambariai toki maži, kad jiems specialiai gaminami maži baldai, kad sutilptų. Kambarių vienam bute — vienas arba du ir mažytė virtuvėlė (pagal šią prasmę "moderniausių" amerikinių pavyzdį), šalia to — "sanitarinis mazgas"... Keturi toki butai jau įrengti ir Vilniaus gyventojams rodomi, kaip naujausias sovietinių statybininkų išradimo laimėjimas. Šiame įvairiuose Lietuvos miestuose žada pastatyti 100 tokių namų, o kitais metais — iki 6000 tokių kišeninių butukų.

PRIEVOLE KELIUS TAISYTI

Vietiniai automobilių keliai Paleckio gegužės 22 d. dekretu pavedami palaikyti ir prižiūrėti tiems kolchozams ar kitiems žemės ūkiams, per kurių žemę tie keliai eina. Dekretas nustato, kad kolchozai tuo tikslu privalo turėti kelių fondą, į kurį turės atskaityti vieną nuošimtį nuo visų savo pajamų.

MEDŽIOTOJUS TVARKO MILICIJĄ

Oficialiai medžioklę prižiūri Gamtos apsaugos komitetas (Vilniuje). Jis išduoda ir leidimus medžioti. Medžiokliniai šautuvai gaunami per medžiotojų draugiją.

Vienas pasvalietis, tapęs medžiotoju gana jaunas, turėjo pertraukti tą sportą ir vykti atlikti karinės prievolės sovietinėje kariuomenėje. Grįžęs užsimanė vėl pamežioti. Reikėjo pratęsti leidimą. Bet Gamtos apsaugos komitetas pareikalavo atsiųsti vietinės milicijos sutikimą leidimui pratęsti. O milicija, pasitikėjusi jaunuoliu, nebesitiki suaugusiu ir toliau negu Pasvaly pabuvojusiu: sutikimo nederuoda. Gamtos apsaugos komitetas pranešė, kad taip dalykams esant, reiks ir šautuvą medžiotojų draugijai grąžinti.

LNA

Generalinis konsulas Jonas ir Regina Budriai.

"SUKILIMO PASISEKIMU TVIRTAI TIKĖJAU IR ĖJAU JAM VADOVAUTI"

Gen. konsulo J. Budrio 70 metų sukaktį švenčiant

Lietuvos generalinis konsulas Jonas Budrys neseniai atšventė 70 metų sukaktį. Dirvos redakcinės kolegijos narė Emilija Čekienė kreipėsi į suaktyvininką su eile klausimų. Tuo pasikalbėjimu ir generalinio konsulo J. Budrio gyvenimo stambesnių įvykių priminimu mes ir atiduodam garbingam suaktyvininkui pelnytą pagarbą, linkėdami geriausios sveikatos ir tolimesnės sargybos Lietuvos laisvės bylose.

Dirvos Redakcija

— Kokias pareigas Lietuvos diplomatiniai atstovai dabar atlieka JAV-se?

— Kaip žinome, JAV nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir palaiko santykius su diplomatiniais ir konsulariniais atstovais, kurie buvo paskirti nepriklausomos Lietuvos valstybės vyriausybės.

JAV-se mūsų diplomatinė tarnyba tęsia savo pareigas ir naudojasi visomis teisėmis, kaip ir laisvų kraštų diplomatiniai ir konsulariniai atstovai. Mums pripažįstama teisė ir toliau ginti JAV teismuose Lietuvos piliečių interesus, kas neliudžiama sovietų konsulams Lietuvos piliečių atžvilgiu.

— Kokį vaidmenį šiuo metu konsulatui atlieka lietuvišku požiūriu?

— Daug dėmesio skiriama paieškomis iš Lietuvos, Sibiro ir kitur; palikimo bylų tvarkymas, nepalikus testamentu, dokumentų vertimai, išėito mokslo liudijimai, pasai ne Amerikos piliečiams, senatvės pensijos dokumentų parūpinimas, kartotekos tvarkymas. Daug sunkumų sudaro pavardžių pakeitimai.

Be to, daug laiko užima susirašinėjimas. Kitataučiai teiraujasi dokumentų apie Lietuvos įstatymus, apie moterų teises, buvusias Lietuvoje. Įvairios mokyklos, bibliotekos prašo literatūros apie Lietuvą. Konsulate, be manęs, dar dirba konsulas Vytautas Stašinskas ir Anicetas Simutis. Kiekvienas tvarkom savo skyriaus reikalus.

— Ar pasitaiko progų žodžiu ar raštu ginti Lietuvos reikalus?

— Taip. Asmeniniai kontaktai su įtakingais krašto politikais, bendradarbiavimas su reziduojančiais laisvo pasaulio diplomatais, iš jo naudojimas reikšmingų pažinčių. Be to, mūsų diplomatiniai bei konsulariniai atstovai budriai seka lietuvių gyvenimo ir tarptautinės politikos įvykius ir, pasitaikius progai, reaguoja.

— Už kokius nuopelnus buvot apdovanotas New Yorko miesto medaliu?

— Už dvejus metus sunkaus darbo, ruošiant Pasaulinę parodą, kurios pasisekimas pasitarnavo ir miestui. Betgi malonu priminti, kad tam darbui mielai talkino visi lietuviai.

— Kas davė akstiną vadovauti Klaipėdos atvadavimui?

— Aš buvau įsitikinęs, kad pajūris Lietuvai būtinas kelias į platų pasaulį. Tos pačios nuomonės buvę Klaipėdos sukilimo organi-

zatoriai ruošėsi tam labai rizikingai ir, vis dar neatsiradus savanorių imtis vadovavimo iniciatyvos, pradėjo nusivilti, o vienam iš aktyviųjų organizatorių, mano mielum kolegai Erdmonui Simonačiui, net ėmė grąsinti. Aš sukilimo pasisekimu tvirtai tikėjau ir mielai, pakviestas ėmiausi šio žygio.

Ta proga noris priminti kitų šio karžygiško įvykio gyvų liudininkų nuomonę apie gerb. jubilatą Joną Budrį. Apie tai pasisako min. E. Galvanauskas "Tėviškės žiburioose" 1953 m. sausio 15 d. nr. (159).

... "Anuomet pavedčiau parinkti tam žygiui tinkamą kariškį. Jo (min. Sližio) pakviestieji drąsiai, su karine patirtimi ir kitoms teigiamomis savybėmis karininkai atsisakė vadovauti tam žygiui. Iš jų vienintelis išsiskyrė dabartinis Generalinis konsulas New Yorke, kuris kiek pamenu, man pareiškė: "Tą misiją atlikti aš laikau nepaprasta garbe".

(Nukelta į 2 psl.)

TRUMPAI

• Vak. Vokietijos kancleris Adenaueris, krikšč. demokratų partijos spaudžiamas, nutarė atsakyti kandidatavimo į prezidentus ir likti tame pačiame poste.

• Ženevoje tebetęsiami ginčai dėl Vokietijos ateities. Abi pusės kaltina vieną kitą šnipinėjimo centrų steigimu Berlyne.

• Britanijos karalienė Elžbieta II Londone atidarė NATO atstovų kongresą.

• Vienas Indijos advokatas pareiškė tarptautiniame teisininkų kongrese Ženevoje, kad komunistinė Kinija, slopindama sukilimą, sistematiškai išžudė 65,000 tibetiečių.

• Sovietų laivyno veikla Baltijos jūroje šiuo metu labiau pagyvėjusi, negu paprastai, — sako NATO žvalgybos šaltiniai. Laivų skaičius padidintas priskirtais iš raudonojo Arkties laivyno.

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Plieno gamintojai ir darbininkai prie derybų stalo

Plieno bendrovių ir darbininkų darbo sutartis baigiasi šio mėnesio 30 d. Nauja darbo sutartis ar streikas dabar ir yra du ateities keliai. Kuriuo iš jų bus pasukta, nemažai priklauso ir nuo argumentų, kuriuos plieno darbdaviai ir darbininkai turi savo pusėse. Statistinės žinios, atlyginimai — kainos, ekonominė padėtis, viešoji nuomonė, infliacija ir užsienio gaminių konkurencija prie derybų stalo vaidina didelį vaidmenį.

Plieno fabrikantai kietai laikosi. Jie teigia, kad jų turimi daviniai yra pakankamai stiprūs ir pajėgūs įrodyti, jog aukštesni darbininkų atlyginimai naujoje sutartyje yra nereikalingi. Tie daviniai tokie:

1. Amerikos plieno darbininko atlyginimas yra aukščiausias pasaulyje. Vidutinis valandinis atlyginimas yra \$3.03, kai tuo tarpu V. Vokietijos darbininkas tenkinasi 68 centais, o Japonijos 41 centu per valandą. Užsienio plieno gamintojai yra pajėgūs lengvai konkuruoti su Amerikos plieno kainomis, nes darbininkų atlyginime yra didelis skirtumas. Dar aukštesnės darbininkų algos neatlaikys užsienio plieno konkurencijos. Tokia konkurencija automatiškai mažins dirbančiųjų skaičių plieno pramonėje.

Vyriausias U. S. Steel bendrovės direktorius R. M. Blough duoda tokius davinius: 1958 m. gruodžio mėn. Jungtinės Amerikos Valstybės pirmą kartą modernioje istorijoje tapo plieno importuotoju. Šiame mėnesyje JAV importavo 24,000 tonų plieno daugiau, negu eksportavo. Kovo mėn. (1959) importas buvo 74,000 tonų didesnis, negu eksportas.

2. Per paskutinius šešerius metus plieno darbininkų atlyginimai pakilo 48%, o pragyvenimo lygis pašoko tik 8.3%. Tolimesnis atlyginimų kilimas didina infliaciją, versdamas kelti plieno ir kartu kitų gaminių kainas. Plieno darbininkas gauna aukščiausią uždarbį Amerikos pramonėje ir juo turi tenkintis, norėdamas sulaukyti užsienio prekių veržimasi į JAV, o taip pat ir infliaciją viduje.

3. Virš 1/2 milijono plieno darbininkų streikas būtų stabdis ūkiniam atsigavimui, nes vartotojų perkamoji galia sumažėtų (streikuojančių darbininkų šeimos neturėtų pajamų) ir pramonės šakos, artimai surištos su plienu, sulėtintų gamybą.

4. Republic Steel korporacijos vadovo Ch. M. White žodžiais tariant, plieno dar-

bininkai streiko nenori, bet vieno asmens (turima galvoje plieno unių prezidentas D. J. McDonald) gali būti priversti streikuoti. Šis asmuo nori pralenkti W. Reuther (automobilių unių prezidentą).

Verskime antrąją medalių pusę ir pažiūrėkim, ką ji turi pasakyti atsisėdusi prie derybų stalo. Štai darbininkų daviniai:

1. Aukštesni darbininkų atlyginimai yra pateisinami dėl plieno pramonės uždavinių. Didėsni pramonės pelnas, didesni ir darbininkų atlyginimai, juk ne tik akcininkai ir pramonės vadovė dalyvauja bendrame darbe. Kodėl paaugęs uždarbis priklauso tik dviem dalyviams, išjungiant trečiąjį — darbininkus?

1952 m. iš vieno dolerio, parduodant plieną, 42 centai sudarė darbininko atlyginimą. Tai buvo darbo kaina.

1958 m. darbo kaina buvo 43 centai. Vadinasi, už gautą dolerį, plieno gamintojai 43 centus sumokėjo darbininkams. Darbo kaina pakilusi mažai, nes mažesnis skaičius darbininkų dirbo. Tuo tarpu plieno pramonės uždarbiai pakilo daugiau, negu per pusę (1952 m. 144 milijonai, o 1958 m. 302 milijonai pelno). Nuolatinis plieno kainų kėlimas, mažinant darbininkų skaičių, įgalino pramonę padvigubinti pelną.

2. Atsimenant minėtus davinius, plieno fabrikantai yra pajėgūs pakelti darbininkų atlyginimus nekeliant plieno kainų. Toks pakėlimas padidins vartotojų perkamąją galią ir prisidės prie tolimesnio ūkinio gerėjimo.

3. 1958 metai buvo krizės laikotarpis. Plieno pramonės gamyba buvo žema, tačiau uždarbiai užėmė ketvirtą vietą savo didumu JAV plieno pramonės istorijoje. Pirmieji penki šių metų mėnesiai pelno atžvilgiu muša visus rekordus. Tai rodo, kad aukštesni darbininkų uždarbiai nebus infliaciniai. Ne atlyginimų, bet gaminių kainų kėlimas yra infliacijos šaltinis.

3. Augantis darbininko gamybinis pajėgumas turi būti kompensuotas didesniu atlyginimu. Priešingu atveju darbininkas negauna pilno užmokėsio už jo įdėtą darbą.

4. Plieno darbininkai nori ir turi gauti aukštesnį uždarbį naujoje sutartyje, nes reikia išlaikyti perkamosios galios lygį, atsiimant tą plieno pramonės pelno dalį,

Tautinės Sąjungos dešimtmečio seimo darbo prezidiumas. Iš kairės: K. Pocius, S. Abraitienė, J. Vaičiaitis, J. Paplėnas, A. Senikas, J. Česonis, A. Jančys.

Dirvos nuotrauka

Lietuvos bylos padėtis

Iš LNT pranešimo ALTS Seimui

Lietuvos laisvės bylos dar nėra įtrauktos jokioje numatomos ateities dienotvarkėje. Istorijos pavyzdžiais ir normalia logika vadovaudamies, tačiau, tikime, kad ta byla tikrai turės būti sprendžiama ir turės būti išspręsta Lietuvos labui. Bet visi, ne tik menki, o ir patyrusieji žinovai yra priversti prisipažinti, kad nežino, nei kada tai bus, nei kaip tai įvyks.

Pastangos

Lietuvos Nepriklausomybės Tarka į mūsų dabarties veiklos galimybes žiūri, kaip į pastangas išlaikyti, stiprinti ir kaupti jėgų bei priemonių ateičiai, padėti tuo tarpu išsaugoti tarptautinėje plotmėje dar neprarastą Lietuvos pozicijas ir iš-

kuri darbininkams priklausos.

Abiejų pusių daviniai panašūs į praeitų metų automobilių gamintojų ir darbininkų naujos sutarties pasirašymo vaizdą. Ir nebūtų nuostabu, jei panašų paveikslą realybėje šią vasarą pamatytume ir plieno pramonėje.

J. Kazlauskas

laikyti patį Lietuvos reikalą neužmirštą ir neatmetą, nors ir vis dar atidedamą į šalį.

Vengiame šias pastangas vadinti skambiu Lietuvos laisvinimo žygiu vardu. Laisvinimo tikra to žodžio prasme dabar dar nėra.

Bendruose žygiuose — pradžioje bei Lietuvos reikalo priminimuose su mūsų ir kitų panašaus likimo tautų veikėjais dalyvaujame drauge.

Daugiausia stengiamės, kad Lietuvos ir lietuvių padėtis bei nusiteikimai Lietuvoje visų pirma mūsų pačių čia būtų teisingai sužinoti ir suprasti.

Stengiamės taip pat rasti kelių prasiskverbti pro infliaciją, kuria Lietuvos žmonės yra atskirti nuo Vakarų kultūros apskritai ir ypač nuo Vakaruose esančių lietuvių gyvenimo ir mąstymo. Organizuojame rengimą žinyno apie Lietuvą svetimomis kalbomis.

Darbu arba ir lėšomis padedame užsimojimams, išvedantiems lietuvių kultūrą kūrybą į kitų tautų visuomenes.

Stengiamės praplėsti veiklos lauką bendrą su kitų panašaus likimo tautų lais-

vės siekėjais.

Remiame sėkmingesniąją iniciatyvą informuoti apie Lietuvą Amerikos ir kitų kraštų intelektualius sluoksnius bei studijuojantį jaunimą.

Skverbiamės į naujųjų nepriklausomų, viešojo pasaulio nuomonę įtakų daugiau beįgyjančių kraštų spaudą, kad jų visuomenės apie Lietuvos reikalą sužinotų iš mums palankių, o ne iš priešingų šaltinių.

Ne tik laikas, bet ir kai kurių ty sričių pobūdis neleidžia smulkiau dėstyti pavartotinas bei pavartotas priemones. Pabrėžtina, kad tokios akcijos didžiulia yra nukreipta į kitas visuomenes, ne į mūsų pačių tarpą.

Nukelta į 5 psl.

Jonas Budrys...

(Atkelta iš 1 psl.)

Mažiausia dvejodamas aš sutikau jį paskirti minėtam uždaviniui. P. Jonas Budrys ta rizikingą žygį atliko nepaprastai sumaniai, tiksliai ir sėkmingai...

Teko girdėti, kad vėliau, Juodkrantės šaulių būrys, įvertindamas jubiliejaus nuopelnus, pasivadino Jono Budrio vardu.

Jonas Budrys gimė Kaune 1889 m. gegužės 22 d., kur lankė gimnaziją ir baigė 1907 metais. Gimnazistų būdamas 1099-1905 m. laikotarpyje dalyvavo Dainos draugijos chore. 1907-1909 m. tarnavo įvairiose pareigose Vilniaus Apygardos Vandens Kelių ir Plentų Valdyboje, daugiausia Latvijos teritorijoje, o 1910 metais atliko vienerių metų karinę prievolę šešioliktajam grenadierių pulke Tiflise. 1911 m. sausio mėn. vėl grįžo į Vandens Kelių ir Plentų Valdybą ir buvo paskirtas į antrosios inspekcijos rajoną Mintaujoje. Prasidėjus 1914 metų karui, buvo mobilizuotas ir paskirtas į penktosios armijos štabo kontražvalgybos skyrių ir kartu klausytoju į kontražvalgybos kursus, kuriuos sėkmingai baigęs, buvo paskirtas devynioliktojo korpo kontražvalgybos viršininku. Kilus 1917 metų revoliucijai, buvo perkeltas į Tolimuosius Rytus kontražvalgybos viršininku Vladivostoke, Chabarovske ir Blagovescenske. Ten įsigalėjus bolševikams, 1920 m. kovo pirmomis dienomis perėjo į Kiniją, iš kur aplinkiniais keliais 1921 m. liepos 18 d. grįžo į Lietuvą. Čia tuojuo buvo mobilizuotas ir liepos 21 d. paskirtas Generalinio štabo kontražvalgybos viršininku.

1922-23 m. buvo vienas iš Klaipėdos Krašto sukilimo organizatorių ir vyriausių sukilėlių vadų. 1923. II. 24. paskirtas Klaipėdos krašto

STIPRINKIM TAI, KAS MUMS PRIKLAUSO

Iš kelių vietų pranešta, kad lietuvių parapijinėms bažnyčioms ir jų tenyščiam visam turtui gresia perdavimas į kitataučių rankas. Tai skaudus lietuviams smūgis. Ir kiek man žinoma, kreipimasis į aukštus dvasiškius, neduoda jokių gerų pasekmių. Iš Los Angeles lietuvių delegacijos net buvo pasijuokta.

Šių naujų įvykių akivaizdoje lietuviai turi žiūrėti, ir labai rimtai rūpintis, kad bent tokios lietuviškos institucijos, kurios yra jų rankose ir niekad jokie kitataučiai jų negali nusavinti, išliktų stiprios. Pirmoji eilė čia atsimintina lietuviškieji laikraščiai. Jų įtaka ir vaidmuo, kad ir keliems dešimtmečiams praėjus, ne tik nesumažėjo, bet dar daugiau sustiprėjo. Reikia tik, kad visi lietuviai daug daugiau dėmesio skirtų lietuviškajai spaudai, negu iki šiol skyrė.

A. N-tis, Los Angeles

LABAI STEBĖJAUS

Esu Tautinės Sąjungos narys. Skaitau eilę lietuviškų laikraščių, jų tarpe ir Vienių. Stebėjau, kad prieš Tautinės Sąjungos seimą, Dirva apie šį dešimtmečio įvykį labai daug rašė, o paskutinę savaitę išleido net dviejų spalvų laikraštį. Vienių, kuri taip pat save skaito tautinės minties laikraščiu, apie Tautinės Sąjungos seimą neradau nė eilutės. Ir labai stebėjau, lyg tas įvykis jai būtų visiškai nerūpėjęs.

Man įdomu, ar už tokį garsinimą Dirvai buvo apmokėta, o Vienių nieko negavo, o gal čia jau tokia laikraščių redaktorių politika? Ir būsiu labai dėkingas, jei man paaiškinsit?

St. Juozaitis, Elgin

Red. pastaba. Dirva atliko savo pareigą taip, kaip ją suprato redaktoriai. Už jokių seimo pranešimų jai niekas nemokėjo. O kodėl taip, bet ne kitaip laikėsi Vienių, geriausia jos pačios užklausti.

J. Gučius, Dirvos bendradarbis iš Australijos, mums rašo:

"Per sitvarkdami labai maloniai nuteikėt skaitytojus ir bendradarbius. Dirva dabar įgavo modernaus laikraščio vaizdą. Žavedamiesi Dirvos tobulėjimu, linkime visokeriopos sėkmės".

aukštojo Lietuvos įgaliotinio padėjėju, o nuo 1923. IV. 1. aukštuoju įgaliotiniu. 1924. X. 27. — 1925. XI. 8. Klaipėdos gybernatoriaus. 1927. I. 12. — 1928. I. 1. vidaus reikalų ministerijos patarėjas. 1928. I. 23. — 1933. XI. 15. Lietuvos konsulas Karaliaučiuje. 1933. XI. 15. — 1936. XI. 1. Lietuvos Generalinis konsulas Rytų Prūsams. Nuo 1936. XI. 11. Lietuvos generalinis konsulas JAV. 1940 m. New Yorko Miesto Taryba suteikė jam garbės piliečio vardą ir apdovanojo Miesto medaliu už nuopelnus.

Apdovanotas: 1) Vyčio Kryžiaus ordinu (su kardais); 2) Vyčio Kryžium; 3) D. L. Gedimino ordinu 3-čio laipsnio; 4) šaulių žvaigždė; 5) Latvijos šaulių medaliu; 6) Rusijos Šv. Stanislovo 3-čio laipsnio ordinu (su kardais); 7) Rusijos Šv. Onos 3-čio laipsnio ordinu (su kardais).

SAJUNGOS VADOVAVIMO DARBU PRITRAUKIAMA DAUGIAU NAUJŲ JĖGŲ

Iš ALT Sąjungos dešimtmečio Seimo Detroite

(2)

Gegužės 30 d. popietinis posėdis buvo pradėtas darbo prezidiumo ir komisijų sudarymu.

I prezidiumą pakviesti: pirmininku — J. Vaičiaitis, vicepirmininkais — S. Abraitienė, J. Česonis, A. Jančys, K. Pocius ir A. Senikas; sekretoriatu — J. Gilvydis, A. Rastenyte ir V. Vaičiūnas.

Rezoliucijų komisiją sudarė: Dr. S. Biežis, P. Mitailas, B. Nemickas, J. Paplėnas, V. Rastenis ir inž. R. Veitas; nominacijų — J. Bačiūnas, O. Biežienė, B. Gediminas, S. Gudas, K. Karpis ir V. Pauža.

CV sekretoriato

ataskaitą davė T. Blinstrubas. S-gos centro valdyba per savo kadencijos laikotarpį turėjo 27 oficialius po-

sėdžius, po 3-4 valandas, ir juose buvo svarstyti 139 darbotvarkės punktai. Įvairių raštų išsiųsta 6,450, todėl ir dabartinės valdybos susirašinėjimo byla susidarė du kartu didesnė, negu buvusių valdybų per 8 metus. Visi valdybos nariai, kaip pirmininkas apskaičiavo, yra padarę 75,500 mylių kelionę, kas reikštų 8-9 kartus nukristi į Vilnių ir atgal. Daugiausia keliavo pats pirmininkas, įgavęs "skraidančio pirmininko" vardą.

Reikalams su bendrinėmis organizacijomis buvo sudaryta komisija iš Dr. K. Sruogos, M. Šimkaus ir T. Blinstrubo, komisijos pirminko.

Centro valdyba ragino narius aktyviai dalyvauti ALB organizacijoje ir praėjusiais metais vykusiose jos rinkimuose.

Aiškinant S-gos atstovų padėtį, susidariusią po nelemto 1957 m. Balso seimo, siekta atstatyti bendradarbiavimo ir susitarimų dvasią. Šiuo metu oficialiais S-gos atstovais BALFe yra: J. Ginkus, N. Rastenis ir A. Trečiokas. Paskutiniu metu BALFo centre iškilo naujų nesklaidumų, bet tai jau kito pranešėjo tema.

ALTo reikalu daug aiškintasi ir siekta įgyvendinti Tautinio Kongreso 1958 m. priimtas rezoliucijas. Deja, nepavyko pasiekti to, kas Tautiniame Kongrese buvo nutarta ir kas buvo S-gos keliama, ir tai dėlto, kad ALTo vadovybėje yra žmonių, kurie bet kurias naujoves laiko jų padėties silpninimu ir tuo pačiu, girdi, ALTo griovimu... Esamas statusas kai kam iš jų sudarė tokią geležinę uždangą, kad jokie nauji vėjai ten negali įpūsti: statutui pakeisti reikia, mat, 3/4 balsų. Gal pasiektas tik vienas nūjumas: sudaryta ALTo vykd. komitetas iš 8 žmonių. Bet ir tas nūjumas tik bandomoje stadijoje: jei ALTo tikriesiems vadams patiks, gal jis bus įvestas ir laikomas nuolatine institucija. Dabar jis yra tik metams ir tai susirinkti per tris mėnesius vieną kartą.

Apie organizacinius reikalus

kalbėjo inž. J. Jurkūnas. Atitinkamą tų reikalų komisiją prie centro valdybos sudarė Dr. J. Bartkus, Dr. S. Biežis ir inž. J. Jurkūnas. Kadencijos laikotarpį sąjunga padidėjo 46%. Įsteigti nauji skyriai: Cicero, Omaha, East Chicago, Wisconsin, St. Louis, Rochester.

Jaunimo problema buvo plačiai svarstyta praėjusio seime, bet ligšiol ji dar nebuvo išspręsta, nors išjudinta ir pakankama plotmė. Turime atsisteigusių Neo Lithuanos korporaciją, kurios nariai įvairiuose miestuose įsijungę į aktyvias S-gos eiles. Philadelphiaje įsisteigę jaunųjų tautininkų skyrius. Ir ateityje šios organizacijos gyvai remtinos, derinant jų veiklą. Ateinanči centro valdyba turėtų di-

Tautinės Sąjungos seimo rezoliucijų komisijos nariai posėdžiauja: Dr. B. Nemickas, R. Veitas, Dr. S. Biežis ir Dr. J. Paplėnas.

dinti organizacinę komisiją, kad daugiau jaunimo sutelkus.

Spaudos ir informacijos

klausimais pranešimą padarė Dr. J. Paplėnas. Šiems reikalams prie centro valdybos taip pat buvo sudaryta komisija (vadovaujama Dr. J. Paplėno), į kurią įėjo: J. Jurevičius, Vyt. Kasniūnas ir inž. Z. Rekašius.

Daugiausia dėmesio komisija skyrė Vilties paskelbtam vajui populiarinti ir vykdyti, kad galimai greičiau Dirva galėtų pereiti į naują techniką ir tapti du kartą savaitiniu laikraščiu. Prie S-gos skyrių buvo pakviesti skyrių spaudos-informacijos vedėjai. Jų pastangomis daugelyje skyrių pagrausėjo Dirvos prenumeratorių skaičius ir pagyvėjo informacija ne tik apie Sąjungos veiklą, bet ir apskritai apie visuomeninę ir kultūrinę veiklą lietuvių kolonijose.

Centro valdyba išleido J. Bačiūno "Kelionę į Pacifiko kraštus". Be to, numatė išleisti Dr. A. Geručio paruoštą Lietuvos Kroniką, apimančią Nepr. Lietuvos laikotarpį ir labai reikalingą kiekvienam šviesuoliui. Jos išleidimą sutrukdė Dr. A. Geručio liga ir kiti skubūs reikalai.

I konkrečią fazę įėjo Antano Smetonos monografijos ruošimas. Monografiją rašo Al. Merkelis.

Įvertinama gražų Lietuvos atstovo Dr. A. Bačkio

sumanymą surengti pirmojo Lietuvos pasiuntinio Prancūzijai Oskaro Milašiaus 20 m. mirties minėjimą, centro valdyba paskyrė tam reikalui 300 dol., tuo sudarydama medžiaginį pagrindą tam sumanymui įvykdyti. Minėjime dalyvavo Paryžiaus intelektualai, jis buvo plačiai aprašytas prancūzų spaudoje ir gero kaitarnavo Lietuvos reikalui.

Vertindama nelietuvių intelektualų vaidmenį mūsų laisvinimo akcijoje, CV nutarė padovanoti buv. Lietuvos garbės konsului Suomijoje Dr. Ollerui dabar leidžiamą Lietuvių Enciklopediją. Šis lietuvių bičiulis domisi lituanistika ir remia mūsų kovą.

Tautinei idėjai už JAV ribų skliti ir apskritai lietuvių stiprėti daug padėjo S-gos tarybos prezidiumo nario J. Bačiūno kelionės, ypač jo kelionė į N. Zelandiją ir Australiją.

Sąjungos pirmininkas

inž. E. Bartkus savo pranešime pažymėjo, kad dabartinė centro valdyba išbandė naują metodą. Veikla buvo suskirstyta skyriais — veikimo sferomis, ir kiekvienas valdybos narys savo skyrių vedė nepriklausomai, aplink save susidaręs patarėjų grupes — komisijas. Šis metodas pasirodė esąs labai efektingas, ir ateityje reikėtų jį dar labiau išplėsti, įtraukiant daugiau žmonių ir tuo pa-

čiu darbo našumą plačiau paskirstant.

Daug pastangų įdėta, organizuojant 1958 m. Tautinį Kongresą. Nors jis nepasiekė visų užsibrėžtų tikslų, bet buvo vienas įspūdingiausių, gausus dalyviais ir tarimais, kurie daug padėjo vystant tolimesnę S-gos veiklą.

Bandant palaikyti artimus ryšius su visais nariais, organizuotas korespondencinis seimas. Daug narių jame neparodė reikiamo entuziazmo, bet iš gautų atsakymų centro valdyba balėjo paimti gražių idėjų tolimesnei veiklai.

Naujai valdybai reikės apgalvoti, kaip sustiprinti finansinę S-gos padėtį. Ta proga tenka pažymėti, kad gauta stiprios paramos iš pavienių S-gos narių, kas sudarė galimybę paremti kai kuriuos lietuviškus reikalus, kaip jaunimo auklėjimo institucijas, lietuviškos bylos garsinimo reikalus ir kt.

Sąjungos veikla išplėsta ir už Amerikos ribų. Tam tikri žygiai, surišti su išlaidomis, padaryti Australijoje, Prancūzijoje, Suomijoje, Šveicarijoje ir Italijoje.

Diskusijose buvo svarstyta Los Angeles skyriaus namų klausimas. Ten, paraipai išslydus iš lietuvių rankų, gresia pavojus netekti vienintelės turėtos salės, todėl namų perkimo klausimas darosi itin aktualus. Seimas pritarė centro

Nukelta į 5 psl.

KUR LEISIME ATOSTOGAS?

FRAN-RU LODGE

Vasarvietė, Parry Sound District, ant Magnetawan upės, čia pat įtekančios į žuvingą Ahunic ežerą, kuris apsuptas įvairių pušų, eglių, tujų ir... daugybe baltųjų, kaip Lietuvoje, beržų mišku.

Tą vasarvietę prieš porą metų pirkė naujieji ateiviai E. ir S. Kuzmickai, ją atremontavo, pagrazino ir norėtų, kad pas juos atsilankytų svečiai lietuviai iš JAV.

Be maudymosi ir saulėje kaitinimosi patogumų, mėgėjams pažvejoti laivelių užtenka ir jie paruošti. Norintieji sugauti žuvį susipakuoti ir parsivežti namo, aprūpinami ledais.

Dėl smulkesnių informacijų ir kambarių užsakymų kreiptis šiuo adresu:

FRAN-RU LODGE,

Magnetawan, Ontario, Canada.

Telef. skambinti vakarais, Magnatawan, Ontario 4, ring 14.

Ella ir Stasys Kuzmickai

SU AMŽINĄJA UGNIMI

A. MERKELIS

(Ištrauka iš Vydūno monografijos)

(6)

Tą bus galima pasiekti tik tuomet, kai vyro ir moters draugystė lydės ne gašlumas, bet skaistumas, kada žmonės gyvenimą ir jo dėsnius supras, nežiūrės "į jį per gašlumo gaisrų ir per plačiai pakreiktus papročio nešvarumus" (Ten pat, 91 p.).

"Jau ir kaimo mergaitė ir berniukas, — rašo Vydūnas, — gali viens su antru draugauti, o sukelti viens antram visa, kas daro gražiu, malonių, išmintingų. Bernelis, draugaudamas su skaisčia mergaite, pasidaro palankesniu, protingesniu, tvirtesniu, švaresniu ir regimai dailiesniu net savo atrodyme. O mergaitė tikrai pražydi, kaip koks gražus, kvapsningas žiedas. Vienas jau pasimatymas ir rankos davimas gaivina jų dviejų kūnus.

Be visi tie dalykai tėra antrini. Visų svarbiausia yra, kad abu nujaustų savo taiklaus šventumą. Tik tuo gimties uždaviniu — du katro amžiuje sprendžiasi. Vien bereikia taip gyventi, kad šis šventumas išliktų jiedviem, kol juodu gyvu ant žemės. O ne vien išliktų, bet kad jis ir didėtų. Iš to tad išauga žmogus su visomis žmogiškomis galiomis kaipo palaiminimas pasauliui" (Ten pat, 91-92 pusl.).

Žmoguje, kuriame vyrauja dvasinis pradas, gimsta ilgesys viso to, kas gražu ir kilnu. O draug su tuo ilgesiu atsirado ir meilė, tas, anot prof. Iz. Tamošaičio, intencionalus kilimas arba linkimas, kuriame, kaip tam tikroje jau duotoje vertybėje, realizuojasi aukštesnės vertybės pasireišimas. Mylintiems išnyksta vienatvės jausmas, jie jaučias lyg du vienos žvaigždės spinduliai. "Tada, — rašo Vydūnas, — visas gyvenimas yra skambus apsa-

kymas vienos gyvybės. Amžinybės kvapas apgobia mylinčius. Pražydi visas žmogaus asmuo. Ir kryžstauja visos jo jėgos. Kvepia minčių dvasia, smagina jausmų — geismų kvapas, o kūnas spindi malonumu.

Kas galėtų atspėti tą slėpinį, kurs už viso to glūdo! Visas pasaulis atrodo abiem kitokiu. Yra jis pamerktas tarsi į pačią grožę ir malonę. Kas galėtų suprantamai kalbėti apie tai! Daug manytojų mąsto apie grožę, o negali atspėti, kas ji. Bet mylintieji visa tai žino. Grožybė yra meilės ir malonumo šviesa, yra kilnybės ir labumo vainikas. (Ten pat, 96 ps.).

Todėl Vydūnui meilė yra svarbus žmogaus gyvenimo veiksnys. Ji žmogui teikia sveikatos ir galybės. Kam yra tekę iš tėvų paveldėti ligotas kūnas, nešvarūs jausmai, geiduliai, neskaisčios mintys, tas meilės galys būti visiškai išgydomas. "Kaip meilė yra kūrybos galia, — sako Vydūnas, — taip ji ir naujina ir taiso, kas senėjo ir griuvo. Jai valdant, visa žmogaus prigimtis kinta. Tik būtina yra, jai visiškai pasišvesti. Tobulas skaistumas yra pagrindinė sąlyga jos gimimo ir jos galybės. Kiek žmogus kasdien skaistesniu tampa, tiek meilė jame apščiau gyvena, ir sveikina jį, jo sielą ir visą prigimtį. Meilė yra tikriausias gyvybės elekstras. Kame meilė visiškai yra valdovė, tas numeta visa nelemtą dalį, kurią jam tėvai paveldėjo. Naujas prasideda jam amžius, naujas ir gyvenimas. (Ten pat, 98-99 ps.).

Vydūnas, žmoguje keldamas dvasinį pradą, neužmiršta ir sveikatos, kuri, pasak Vydūno, yra ne kas kita, kaip dvasios bei sielos gyvumo vyravimas organizuojamojoje materijoje. Sveikata yra glaudžiai susijus su grožiu, nes negali būti žmogaus grožio be sveikatos. O jaunumas jau savaime yra sveikata bei grožis. Apie šiuos tris glaudžiai tarp savęs susijusius ir kiekvieno žmogaus trokštamus dalykus Vydūnas plačiai, išsamiai ir gana įtikinančiai rašo savo knygoje "Sveikata, Jaunumas, Grožis". Šiame savo veikalė Vydūnas mums duoda daug vertingų teoretinių samprotavimų ir praktinių patarimų, kurie kiekvienam jaunuoliui brangūs, įsidėmėtini ir gyvenime vykdytini.

Iš to, kas iki šiol pasakyta apie Vydūną, galėtume padaryti išvadą, kad Vydūno gyvenimo supratimas ir pasaulėvaizdis yra homocentrinis. Jis savo mokslo pamatą deda žmogui, žmogaus sąmonės šviesos laipsnį ir, vadinasi, tariant, jos regratį. Vydūnui "nėra jokio vertesnio dalyko už patį žmogų. Jo augimui viskas turėtų tarnauti ir tikybos ir bažnyčios". (Mūsų Uždavinys, 1921 m., 133 p.). Pats žmogus yra savo laimės, savo likimo tvėrėjas ir valdytojas. "Nėra likimo, kurs už arba šalia žmogaus stovėtų — sako Vydūnas. — Pačiame žmoguje randasi kaip jo gyvybės, taip ir jo gyvenimo ir jo likimo priežastis (Likimo kilmė, 1908, 21 p.).

Tai, kas čia pasakyta iš Vydūno mokslo paskiram žmogui, tinka ir visai tautai. "Kas atskiram žmogui svarbu, — sako Vydūnas, — tas yra verta ir visai tautai". (Mūsų Uždavinys, 1921 m., 166 ps.). Tautos reikalai Vydūnui labai rūpėjo, ir jiems gvildinti jis parašė du vertingus veikalus: "Mūsų Uždavinys" ir "Tautos Gyvata".

Tauta Vydūnui yra tas laiptas, be kurio žmogus — individas negali pasiekti aukštesnio savęs žinojimo. Be tautos neįmanoma paskiro žmogaus pažanga, arba kilimas, kitaip sakant, negali žmogaus sąmonė šviesėti, negali jis aiškiau suprasti pasaulio gelmių. Žmogaus tik tuomet asmenybe tampa, kada jo sąmonė plinta ligi tautos sąmonės. Todėl Vydūnas ir tvirtina, kad "žmonių aukštybėn niekas negali grįžti, neidamas per tautą. Žmonijos širdin kelias eina per tautos širdį. — O taip eina kelias pasaulio ir Visumos Priežastin". (Mūsų Uždavinys, 1921 m., 27 p.).

Tautoje žmonės savo sąmonę pareiškia mokslu, menu ir dorove. O vyriausia visam tam pasireiškė priemonė — kalba. Ji ryškiausiai rodo tautos gyvybės stiprumą. Su kalba tauta gyvėja ir nyksta. Todėl gaivinanti tautą, reikia pirmiausia gaivinti jos silpnėjanti kalbą. Labai svarbu tautai ir gyvenamoji šalis. Žmonės, kurie gyvena vienybėje su žemės galiomis, daug giliau nujaucia asmenybės gelmes. Žmonės gi, nutraukdami ryšius su tėvų žeme, jų papročiais bei kalba, dvasiškai skursta, silpsta jų kūrybinės galios.

(Bus daugiau)

Akimirksnių kronikos

Giedrės, Eglės, Dovilės...

Jeigu mūsų tautą dar il-
gus dešimtmečius ištiktų
žiauriausia, kas begali ištik-
ti — savo valstybės ir tau-
tinės laisvės netekimas, —
tai dar daugelyje generaci-
jų išliks vaisiai mūsų gra-
žiausio laimėjimo, kurio pa-
sisekėme ypač per dvidešim-
tojo amžiaus pirmąją pusę.
Tai mūsų tautiški, lietuviš-
ki vardai!

Pats nešiodamas lenkiš-
kos kilmės vardą ir dėl to
dažnai gailėdamasis, aš nie-
kada neatsispiriu šilimos
srovei, apliejančiai sąmonę
ir krūtinę, kai laikraščiuose
paskaitau ilgesnius sąrašus
mūsų berniukų ir mergyčių,
lankančių lietuviškas mo-
kyklas, ar kitomis progomis
išgirstu dešimtis ir šimtus
senųjų ir naujųjų lietuviškų
vardų. Tikrai daugiau negu
pusė, o gal jau bent du treč-
daliai jaunųjų lietuvių var-
dų yra tokie, kurių anksčiau
nesigirdėdavo gyvų žmonių
tarpe. Vis tai arba grįžę se-
nieji istoriniai arba dar daž-
niau mūsų rašytojų ar pačių
tėvų sukurti, išsvajoti, ku-
pini gražiausios prasmės ir
dainingo skambesio lietu-
viški vardai.

Jais puošiasi mūsų jau-
noji generacija lygiai užsie-
niuose ir, kaip tenka patir-
ti, lygiai senojoje tėvynėje.
Štai kas pirmiausia lietu-
vus daro savaimingais, au-
tentiniais, originaliais ir
skirtingais nuo kitų, — jų
savi lietuviški vardai ir pa-
vardės. Kaip išorinė žymė,
lydi jie žmogų per visą gy-
venimą jo gimimo metrikuo-
se, pasuose, įvairiuose do-
kumentuose ir kasdienos
vartojime. Bet ne kartą jie
įsiskverbia giliau į žmogaus
vidų, nuspalvina jo asme-
nybę, nuteikia ir palaiko jo
dvasią. Tavo vardas yra lie-
tuviškas. Tu esi lietuvis.
Tie, kurie tau jį davė, sudė-
jo į tave savo meilę, viltį,
gražiausius troškimus, ilge-
sį ir svajones. Nebūk niek-
šas, nebūk menkystė, neiš-
duok, atlaikyk, didžiukis
savo tautiniu lietuvišku var-
du!...

★

Vokiečių okupacijos lai-
kais Šiauliuose buvau gavęs
progos prieiti prie metrika-
cijos įstaigos bylų ir tiks-
liai sudariau vardų statisti-
ką apie visus tame mieste
gimusius trijų pirmųjų ka-
ro metų laikotarpyje. Tuos
davinius tada buvau paskel-
bęs Šiaulių "Tėviškės" sa-
vaitraštyje. Kiek atsimenu,
apie 60 procentų naujagim-
nių buvo pakrikštyti lietu-
viškais vardais, ir tuo metu
labiausiai mėgiami pasirodė
mergaitėms — Nijolė, o
berniukams — Algirdas.
Yra pagrindo prieiti, kad
tokia procentu lietuviškų
vardų plitimas vyko visoje
Lietuvoje. Kaip matyti, šis

BRONYS RAILA

vyksmas ir dabar ten nesu-
siaurėjo, o kaip atrodo, ne-
silpsta ir naujojoje išeivi-
joje, nors kai kurie tėvai
vis dar laikosi "internacio-
nolinių krikščioniškų" ar
pradeda gaudytis gyvena-
mojo krašto lokaliųjų var-
dų.

Amerikoje naujesiems
ateiviams buvo ir dar tebė-
ra kiek sunkumų su tauti-
niais lietuviškais vardais.
Kaip anksčiau Lietuvoje,
taip ir čia tie neįprasti var-
dai kai kurių žemažiūrių lai-
komi netinkamais, nes esą
"nekrikščioniški" ar stačiai
"pagoniški". Sunku būtų
rasti didesnės nesąmonės ir
kvailybės pavyzdį. Taip, per
šimtmečius tam tikri žydiš-
kos, graikiškos, lotyniškos,
dalimi germaniškos bei sla-
viškos kilmės vardai tapo
internacionalinės krikščio-
niškos kultūros lobiu, ir to-
kių vardų visuotinis naudo-
jimas lengvai suprantamas
bei pateisinamas. Tradicija
gili ir galinga, ji negali ne-
veikti ir iš esmės ji nėra
bloga.

Bet kvailybė prasideda
tada, kai, sakysim, tam tik-
rus lotynų kalbos vardažo-
džius teigiama esant gerais
ir krikščioniškais, o lygiai
tos pat prasmės lietuviškus
žodžius ir iš jų kilusius var-
dažodžius mėginama ap-
skelbti esant "nekrikščio-
niškais", negerais, net "pa-
goniškais".

Aurora gerai, bet Aušra
ne, Celesta puiku, bet Dun-
guolė pagoniška; arba vėl
Beata, Beatričė, bet ne Gra-
žina, Grožvilė; Feliksas,
Benediktas, bet ne Laimu-
tis; Leonas, Justinas gerai,
bet tik ne Liūtas, Teisutis;
Liucija prašau, bet šviesuo-
lė — pfui!... O gi tai visai
tie patys vardai ir tie patys
kitur lietuvių kilmės. Ne
mažiau pavyzdžių būtų ga-
lima pateikti iš germanų,
graikų ar slavų pasaulio.
Per šimtmečius mes, kaip
pamišę, stengėmės savo var-
duose ir pavardėse ko dau-
giau užtrinti lietuviškumą!
Na, ir užtrynėm jį atsakan-
čiai!

★

Ir štai keli pastari de-
šimtmečiai mums padėjo
grįžti prie savo tautos ver-
smių ir savųjų vardų. Tebe-
turime daug sunkumų, ne-
aiškumų, painiavos ir tikros
suirutės. Į mūsų kalendo-
rius dabar yra įtraukta ke-
li šimtai lietuviškų vardų —
tikrų istorinių, iškraipytų,
naujai sugalvotų (berods,
ar tik ne pats pirmas tos
rūšies krikštatėvis buvo
Vincas Rastenis, kažkada
sumanęs įrašyti lietuviškus
vardus į kalendorių?)

Daugelis tėvų, neturintie-
ji aiškaus nusistatymo iš
anksto, pavarto kalendorių
ir dažnai iš ten pasirenka
vardą naujagimiui. Deja,
tas sąrašas ne visiems gali
gerai padėti. Jame trūksta
eilės vardų, kuriuos vėliau-
siu laiku sukūrė mūsų rašy-
tojai ir pati visuomenė. Dar
daugiau ten esama vardų —
labai neskambių, stačiai ne-
gražių, neįdomių, nebeatse-
kamos prasmės. Ir visa eilė
tokių, kurie yra istoriniai
kunigaikščių, Lietuvos didi-
kų ir šiaip vardai asmenų,
patekusių į kronikas, kurie
kadaise buvo vardai, bet
šiandien, kalbos dvasiai ir
nuotakoms kintant, skam-
ba jau visai pavardėškai,
kaip pvz.: Vidmantas, Skir-
mantas, Lengvenis, Rimtau-
tas, Gražulis, Kaributas,
Ašmantas, Rimgaudas, Gan-
drimas, Grinius, Zubrys...
Kaip lygiai visi istoriniai
vardai, turintieji galinę aila-
mums šiandien begali eiti
tik pavardėmis, pvz.: Jogai-
la, Skirgaila, Švitrigaila,
Rimgaila...

Suirutinę lietuviškų
vardų sąrašą kalendoriuose
jau būtina rūpestingai išvė-
tyti, atrinkti, papildyti. Tai
be galo sunkus, didelis ir il-
gas darbas, kurio priva-
lūmis lituanistams kalbinin-
kams, literatams, ir pana-
šioms.

Lengva pastebėti, kad
daug mažiau vargo būna su
lietuviškais mergaičių var-
dais. Jų daug, vis daugėja
ir visi beveik nuostabaus
grožio. Nežiūrint, kad isto-
rinių vardų buvo likę ne-
daug (Aldona, Danutė, Bi-
rutė...), bet užtat kiek
vykusiai parinkti naujų
vardų, kuriuos surado poe-
tai, rašytojai, dažnai tėvai!
Tuo tarpu berniukams, jei
nenorima parinkti šiandien
pavardėškai skambančių isto-
rinių vardų, naujų gražių
vardų dar kiek stinga. Bet
ir čia surandama išečių,
pvz., pavardėškai skamban-
tis istorinis vardas Erdvilas
pakeičiamas į Erdvilis, atsi-
randa Nėris, Gintaras, Gytis,
Rytis, Dainius, Rimas, de-
šimtys kitų.

Visam tam reikia daug
skonio, geros ausies ir jaut-
rios širdies...

★

Suprantu, kad iš užsienio
lietuvių negalima reikalauti
kažko ypatingo, bet nesykį
mūsų spaudos ir visuome-
nės bukumas man tampa ne-
pervirškinamai keistas. Jei-
gu jau taip, tai geriau už-
trokšti!

Ligšiol nepastebėjau jo-
kio atbalsio vienam aprašy-
mui ir paveikslui, kuris bu-
vo paskelbtas dar vasario
mėnesio "Lietuvių Dienų"
magazino numeryje. O ten
buvo šis tas nuostabaus, šis
tas neišsakomai gražaus ir
žavingo — paskutiniiais lai-
kais man dar negirdėta lie-
tuviškos šeimos ir lietuviš-
kų vardų kilni manifestaci-
ja, tikra ambasadorystė.

Jeigu kada skelbtume lie-
tuviškos šeimos dieną Ame-
rikoje, jeigu pagal šios ša-
lies madą, kada rinktume
lietuvišką motiną, tai bent
aš dar čia nebuvau girdėjęs
ir nematęs kitos tokios lie-
tuviškos šeimos, kaip O. ir
P. Pauliukonių puokštė iš
Worcesterio. Norėčiau čia
pakartoti šią nuotrauką lie-
tuvės motinos su aštuoniais
vaikais ir išminėti jų var-
dus: Jūratė, Gražina, Ri-
mantas, živilė, Eglė, Laima,
Kastytis ir Kęstutis... To-
kios šeimos vardai man vis-
ką pasakytų, jeigu ir nebū-
tų jokio aprašymo, kaip šio-
je šeimoje puoselėjamas lie-
tuviškumas.

Net jei kas ir žiauriausia
atsitiktų mūsų tautai, tie

Tautinės Sąjungos seimo nominacijų komisija posėdžio metu: B. Gediminas, S. Gu-
das, J. Bačiūnas, K. Karpius ir O. Biežienė.

Dirvos nuotrauka.

Kviečiame į LB suvažiavimą

JAV Lietuvių Bendruo-
menė jau baigė pačius svar-
biuosius organizacines savo
statybos darbus. Su gilesniu
šaknų įleidimu į lietuviško-
sios emigracijos dirvą Ben-
druomenės uždavinių apim-
tis plečiasi ir atsakomybės
našta sunkėja. Kai politinė-
je, kultūrinėje ar tautinėje
srityje prisireikia lem-
tesnio sprendimo ir žings-
nio, daugelio akys dabar jau
krypsta į Bendruomenės va-
dovybę. Kai tas sritis ištinka
kokia bloga dalia, kai
jose pasigendama lauktos
sėkmės ir norimo derliaus
— ir vėl nevengiama Ben-
druomenei priskirti didžia-
ją kaltės dalį.

Bet Bendruomenė, pasi-
kėdama aktyviaisiais savo
darbuotojais ir nariais,
jai tenkančių uždavinių
ir priskiriamos atsako-
mybės nemano, nenori
ir negali kratytis. Ji
gimė ir gyvena, kad sa-
vais ginklais kovotų už
Tėvynės laisvę ir kad
svetimųjų apsupime
klaidžiojanti lietuvių
jungtų į tautinę šeimą
jo gimtajai kalbai iš-
saugoti, kūrįb ir nem-
suaotikoms skatinti ir
tikėjimui tautos gyvy-
bės gaivinti.

Apimtimi ir reikšme vis
augantiems mūsų planams
realizuoti reikia, kad kiek-
vienas Bendruomenės orga-
nas ir darbuotojas savo už-
davinius suvoktų ir pripa-
žintų esant neišskirtine ben-
druojų uždavinių dalimi. Juo
daugiau bus darnos ir susi-
lygiavimo apylinkių, apy-
gardų ir centrinių instituci-
jų sumanymuose ir darbuo-
se, juo kiekvieno mūsų pa-
reigų našta darysis lengves-
nė, o veiklos vaisiai labiau
numokę ir gausesni.

Šių minčių vedama ir no-
rėdama su savo aktyviai-
siais bendradarbiais

1. aptarti Bendruomenės
dalyvavimo kovoje už
Tėvynės laisvę galimy-
bes ir formas,
2. išsiaiškinti organizaci-
nės santvarkos atbai-
gimo ir išlyginimo, o
taip pat ir apylinkių,
apygardų bei centrinių
padalinių glaudaus
bendradarbiavimo
klausimus,
3. pasidalinti idėjomis
dėl švietimo ir kultū-
ros veiklos sričių pra-
plėtimo, pasiskirstymo
bei sugyvinimo,

tautiniai vardai tęs lietuvių
generacijų generacijoms
— tolimuose užsieniuose ir
ten tėvynėje. Bet kadangi
stipriau tikiu, kad mūsų
tautos kamieno eglė nenu-
lūš ir laisvės aušra vieną
rytą atsiskleis, tai neabe-
joju, kad laisvei atpirkti ir
naujai nepriklausomybės
įsitvirtinti išeis daug įvairių
vardų, bet daugiausia jų
tarpe bus — Algirdai, Kęs-
tučiai ir Kastyčiai, Vytautai
ir Rimantai, ir taip pat Gra-
žinos, Nijolės, Eglės, Dai-
vos, Giedrės ir Dovilės...

Centro Valdyba ir suva-
žiavimo šeiminkė LB De-
troito Apylinkė tiki, kad
pirmasis visuotinis
Bendruomenės aktyvių
jų darbininkų susitiki-
mas bus tikrai gausus
ir turtingas naujom
idėjom, šviežiom nuo-
taikom, drąsiais spren-
dimais.

Iki pasimatymo Detroitė!
JAV LB Centro Valdyba

GERA NAUJIENA!

Nauji katalogai — naujos atpigintos kainos

Naudodamiesi ta didžiule parama, kuri ligi šiol buvo mums
teikiama įvairiuose pasaulio kraštuose gyvenančių tautiečių, Lie-
tuvų Prekybos Bendrovė dabar gali jau tikrai iš esmės suma-
žinti kainas praktiškai visiems daiktams, kurie siunčiami
į Lietuvą dovanų siuntiniuose. O dabar Bendrovė dar malonu
pasirodyti visuomenei su savo nauju, padidintu, iliustruotu ka-
talogu lietuvių kalba. Esame taip pat atspausdinę katalogus
latvių, anglų ir ukrainiečių kalbomis.

Mūsų naujajame kataloge yra aptarta ir paduotos kainos šių
dalykų:

1. Maždaug 600 skirtingų medžiagų, austų Anglijoje.
2. Platus skyrius gatavų drabužių moterims, vyrams ir
vaikams.
3. Visokių rūšių odos.
4. Gatavi batai.
5. Įvairūs laikrodžiai.
6. Foto aparatai.
7. Hohner akordeonai — 20 skirtingų modelių, kurių kainos
yra nuo \$39.00 iki \$1,120.00.
8. Singer siuvamosios įvairių tipų mašinos.
9. Auto-knitter — vienintelė mezgimo mašina, kuri tinka visų
rūšių siūlams, įskaitant namie verptuosius mezgimo siūlus.
10. Olympia rašomosios mašinėlės su šių kalbų raidynais: lie-
tuvų, latvių, estų, rusų, ukrainiečių, vokiečių ir anglų.
11. Vaistai gaminti Anglijoje, J. A. V., Vokietijoje, Švedijoje,
Šveicarijoje, Prancūzijoje ir Sov. Sąjungoje.

Mūsų šis vaistų skyrius sudaro vaistus pagal bet kuria kalba
rašytus receptus.

Standartiniai siuntiniai

Mums taip pat malonu pranešti visiems lietuviams, kad vis-
dos galima gauti dar kainoraštį mūsų šis standartinį siuntinį,
kurių kainos yra nenuvaržomos. Tų siuntinių kainos yra tarp
\$29.00 ir \$80.00.

Pavyzdžiai:

1. Už \$29.00 (įskaitant į tą sumą muitus ir kitus su pasiun-
timu susijusius mokesčius) galite pasiųsti tokį siuntinį, kurį
suderio 6½ jardo vilnonės medžiagos 2 vyriškiems ar mo-
teriškiems kostiumams.
2. Už \$32.00 (įskaitant visus minėtuosius mokesčius) galite
pasiųsti 6 jardus vilnonės medžiagos 2 paltams.
3. Už \$49.00 (įskaitant minėtuosius mokesčius) galite pasiųsti
13 jardų vilnonės medžiagos 4 vyriškiems ar moteriškiems
kostiumams.
4. Už \$79.00 (įskaitant minėtuosius mokesčius) galite pasiųsti
23 jardus vilnonės medžiagos 7 vyriškiems ar moteriškiems
kostiumams.

O taip pat turime dar ir kitus 22 skirtingus standartinius
siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, pamušalais, batais, meg-
zliniais ir kt.

Nuo dabar standartinį siuntinį medžiagą mums specialiai
gamina vienas didžiulis britų audimo fabrikas ir žymi jį
"Made in England", o tai padidina jų vertę Lietuvoje.

Siuntėjų prekės

Isteigėme specialų skyrį ir dabar jau priimame persiųsti į
Lietuvą pačių siuntėjų supirktuosius daiktus. Siuntėjams pe-
geidaujant, prie tokių siuntinių dar gali būti pridėta prekių
pasirinktų pagal mūsų katalogus, ar kuris nors standartinis
siuntinys.

Turint galvoje tai, kad siuntiniai iš čia gabenami be perkro-
vinėjimų iš laivo į laivą, jie gavę pasiekia vidutiniškai per
3—5 savaites. Pageidaujant mes siunčiame ir oro paštu.

Mes užtikriname, kad

1. Siuntinys pasieks gavėją.
2. Jei siuntinys dingtų, grąžintumėm pinigų arba nemokamai
pasiųstumėm kitą tokį pat siuntinį.
3. Visus su pasiuntimu susijusius mokesčius apmokame Lon-
done, dėl to gavėjas už siuntinį jau nieko nebeprimoka.
4. Siunčiamos tik tokios prekės, kokios remiantis aprašymu
ar pavyzdžiais būna užsakytos.

Mokėjimai

Mokėjimus mes priimame:

- a) asmeniniais čekiais,
- b) banko čekiais,
- c) tarptautiniais piniginių orderiais,
- d) britų piniginių orderiais,
- e) kalloniniais čekiais,
- f) pašto orderiais.

Mes siūlome:

1. Visiems lietuviams, kurie iki šiol siųsdavo siuntinius per
kitas firmas, tuojau parašyti mums ir be jokių išpareigo-
jimų paprašyti nemokamų katalogų, medžiagų pavyzdžių
ir kitokių informacijų.
2. Prieš užsakant kur nors kitur siuntinį palyginti su mūsų
kainomis ir mūsų prekių kokybe.
3. Atsiminti, kad iš pat pradžių mes esame stovėję daugelio
lietuvių reikalų sągyboje. Atsiminti taip pat, kad didesnė
apyvarta mažina kainas ir kad mus remdami jūs suteptote
specialiai savo pinigų.

Lithuanian Trading Co.

1 A, HUNT STREET

London, W. 11, Great Britain

Pauliukonių šeimos motina su aštuoniomis lietuviš-
komis atžalomis. "Lietuvių Dienų" nuotr.

Jų nuotyčiai dar nesibaigė... 3

Pasiruošimai susprogdinti Empire State pastatą...

Mussolinio ministeris norėjo, kad italų kariai nešiotų vokiečiams lagaminus...- Borghese atsisakė bėgti su Mussoliniu į Šveicariją.

Karo pradžioje Borghese turėjo nemažą vargą su savo povandeninėmis torpedomis. Jos buvo blogai padarytos, motorai užsikirsavo, ir jas valdą varliažmogiai apalpėdavo, patekdamie priešiui į nelaisvę.

Po Maltos tragedijos Borghese daliniui stigo žmonių. Jis kreipėsi į sporto klubus, prašydamas duoti sąrašus geriausių plaukikų ir narūnų. Jis pasipiktino sužinojęs, kad visi jie kovoja kaip tankistai rytų fronte arba kaip pėstininkai Afrikoje. Jam teko daug vargti, kol pasisėkė juos pervesti į savo dalinį.

— Aš laimėjau, tik po didelės kovos su generolais, kurie galvoja, kad kariai laimimi, pasirašant aplinkkraščius! — sako Borghese. — Mano pirmoji pergalė buvo 1941 m. rugsėjo 20 d. Ketvirtą kartą su savo povandeniniu laivu "Scire" aš buvau nuplaukęs prie Gibraltaro. Turimomis žiniomis, uoste stovėjo vienas lėktuvnešis, vienas kovos kreiseris, 2 lengvi kreiseriai, 3 torpedininkai, 7 tanklaiviai ir 7 prekybiniai laivai. Aišku mes taikėme į karo laivus, bet likimas nulėmė kitaip.

Šiame puolime buvo pa-

naudotos trys torpedos. Pirmajai nepasisėkė įsiskverbti į uostą, ir varliažmogiai sprogstamą medžiagą prikabinė tanklaiviui "Fiona Shell", kuris stovėjo už uostų ribų. Antrąją torpedą pastebėjo anglų motorlaivis, ir tik auštant abiem varliažmogiam pavyko išsiskverbti nuo persekiojimo. Jie atsirado šalia vieno iš septynių tanklaivių. Pritvirtinę sprogstamą medžiagą, pririšo ją prie kito laivo. Trečiajai torpedai pavyko įsiskverbti į Gibraltaro uostą nežūrint, kad jis buvo saugomas kelių minų užtvarų. Varliažmogiai praleido daug laiko, besisaugodami anglų, ir manė esą atidengti, todėl nepuolė lėktuvnešio ar kreiserio, bet pasitenkino sprogstamą medžiagą prikabindami prie tanklaivio "Denby Dale". Trys anglų laivai tą dieną sprogo, ir šešioms Borghese vyrams pasisėkė pasiekti Ispanijos krantą, kur juos pasitiko viena moteris, dirbusi italų žvalgybai.

1943 m. rugsėjo mėnesį,

Italijai "keičiant spalvas", Borghese ruošė sensacingą planą. Didelis povandeninis laivas turėjo iki Amerikos pakrančių pervežti "kišeninį" povandeninį laivą, kuris turėjo įplaukti į Hudsono upę ir New Yorke išlaipinti keturis Borghese vyrus, kurių uždavinys buvo susprogdinti Empire State pastatą. Karo paliaubos sulaukė pasiruošimus. Tačiau Borghese atsisakė perkelti šautuvą ant kito peties, kaip to reikalavo maršalas Badoglio, ir atsisukti prieš vokiečius. Kai visas italų laivynas išplaukė į Maltą pasiduoti anglams, Borghese dalinys pasiliko La Spezia uoste. Kiti laivyno daliniai buvę tame uoste ir pasidavę Badoglio įsakymui, buvo bemaž likę vokiečių paimti į nelaisvę. Tik San Bartolomeo kareivinėse Borghese su savo 3,000 vyrų buvo pasiryžę laikytis iki paskutiniųjų. Jis nepripažino paliaubų ir įsakymo kapituliuoti.

Vieną naktį mieste buvo vokiečių daliniai nustebę pamatę virš kareivinių pakylant žalią, baltą ir raudoną vėliavą, be karališkos emblemos. Borghese buvo davęs įsakymą ją nuplėsti, nes karalius Victor Emanuel, pasitraukdamas nuo sosto, pasirodė nevertas tos garbės.

— Rugsėjo 15 d., — pasakoja Borghese, — į kareivines atvyko vokiečių laivyno kapitonas Berninghaus, kuris sakėsi norįs su manim kalbėti. Jis pareiškė, kad vokiečių štabas pasiryžęs su mumis bendradarbiauti, bet mano dalinys ir visi įrengimai turėsią pereiti vokiečių vadovybėn. Aš pasiūlymą atmečiau pareiškdamas: arba italai kovos greta vokiečių lygiomis sąlygomis, arba aš atidengsiu ugnį į savo buvusius sąjungininkus. Berninghaus atsisveikino, ir už valandos vokiečių štabas per radiją man pranešė, kad priima mano sąlygas ir suteikia visišką autonomiją.

Tuoju po to Borghese prisijungė prie Mussolinio, kurį Skorzeny buvo ką tik išlaisvinęs. Dar prieš Mussoliniui atstatant "socialinę respubliką", Borghese apjungė 20,000 vyrų, ir jo pirmasis batalionas beviltiškai kovojo prie Neapolio.

— Ne visada aš galėjau naudotis padorionėmis priemonėmis. Bet ką aš galėjau padaryti su tuo milijonu lūrų, kurias man paskyrė Mussolinis? Aš daviau įsakymą savo kareiviams apvoginėti mūsų turtingus draugus vokiečius. Mes sudarėme piratų grupes, kurios vogė iš vokiečių visa, kas pakliuvo po ranka: automobilius, tankus, šautuvus ir patrankas.

Mussolinis du kartu norėjo Borghese pakelti į aukštesnį laipsnį, bet kiekvieną kartą jis atsisakydavosi. Toks jo noras būti nepriklausomu kartą privedė prie susikirtimo su jūrų laivyno ministriu Ferrini, anot kurio, vokiečių pergalė esanti svarbiausias tikslas, ir italai turį sutikti "nešioti lagaminus savo sąjungininkams".

— Ir jūs įsivaizduojate, — pasakė Borghese, — kad mano vyrai leidžiasi žudomi vien dėl garbės, kad galėtų

Vilties Draugijos susirinkimo dalyviams balsų tikrinimo komisija išduoda balsavimo korteles. Nuotraukoj. R. Veitas, V. Blinstrubas, J. Jurevičius, P. Mitalas, A. Patauskas, V. Mažeika, J. Vaičaitis ir kt.

Dirvos nuotrauka.

LIETUVOS BYLOS PADĖTIS

Atkelta iš 2 psl.

Be to, dažnas užsimojimas turi būti vykdomas "be parašo", kitais kanalais, kitu vardu.

Propaganda

Bemaž visi minėtieji darbai yra Lietuvos reikalo propaganda už lietuvių visuomenės ribų.

Propaganda reikalauja sumanumo, darbo ir lėšų.

Sumanumu, propagandos talentais — turime tenkintis tokiais, kokių turime. Darbo pajėgos, jeigu reikia, gali būti pinigų perkamos. Tad lėšų trūkumas galų gale yra mūsų propagandos, taigi ir iš viso veiklos pagrindinis trūkumas. Šio trūkumo nepašalinus, net ir geriausiais talentais nebūtų įmanoma pasinaudoti.

LNT vadovybė girdi jai daromų priekaištų, esą LNT permaža teisvysto propagandos lietuvių tarpe apie savo veiklą, todėl ir nesulaukia tiek paramos lėšomis, kiek galėtų sulaukti.

Teisingas priekaištas. Dėl jo yra tik pasiaiškinimas, ne pasiteisinimas. Būtent, ir savųjų tarpe propaganda reikalauja darbo ir lėšų. LNT vadovybė labai nenoromis ryžtasi daryti išlaidų

vokiečiui nešioti lagaminą? Šioje žemėje tegali būti arba karys arba nešikas, bet ne abu vienu metu!

Šitoks atsakymas autorių nusiuntė į kalėjimą. Po dviejų valandų Borghese vyrai, sužinoję, koks likimas ištiko jų vadą, pasiuntė ultimatumą fašistų vyriausybei.

— Įsidėmėkite! Jei jūs nepaleisite mūsų vado, mes žygiuosime į Sato ir jus visus iššaudysime!

Mussolinis, kuris tuo metu buvo Bordeaux mieste, išpėtas apie sukilimą, įsakė paleisti Borghese ir paskyrė jį laivyno štabo viršininko pavaduotoju. Bet jau buvo pervėlu, ir galas artėjo.

1945 m. balandžio 25 d. Milane Mussolinis ruošėsi bėgti į Šveicariją. Jis prašė Borghese lydėti kelionėje, bet tas atsisakė, nesutikdamas pasitraukti nuo savo vyrų.

Tokiu būdu amerikiečiai jį paėmė į nelaisvę, ir jis buvo pasiųstas į Afriką. Po karo buvo išteisintas, paleistas ir apsigyveno Artenoje, netoli Romos, pačioj pagoniškiausioj Italijos vietoj, kur dar 1900 metais niekas nebuvo girdėjęs apie krikščionybę ir nematęs kunigo, o gyventojai švęsdavo senosios Romos šventes.

lietuviams įtikinėti, jog tik iš jų tegali ateiti ir iš jų reikia pagalbos Lietuvos reikalui... Ypač keblu atiminti laiką nuo pastangų padaryti šį tą Lietuvos reikalui ir vietoj to imtis aiškinimų tiems, kuriems, rodos, reikalas ir taip privalo būti aiškus...

LNT ir nevienybė

LNT jungia susigrupavimus, kurie gal reikštųsi kiekvienas sau, jei neturėtų bendro židinio. Taigi, vadinamąją nevienybę arba politinį susiskaldymą LNT yra sumažinusi, o ne padidinusi. LNT yra ne priežastis, o tik pasekmė to, kad kai kurios mūsų visuomenės-politinės grupės nesutirpo Vlike.

LNT ir ALT

Mes, kai kurie "europiniai" (dabar dalyvaujantieji LNT) dar iš Europos ir ypač čia Amerikoje dėjome pastangų, kad Amerikos lietuvių tautininkų srovė įsijungtų į Amerikos Lietuvių Tarybą. Antanas Olis buvo vienas iš atspriausių prieštarautojų, ligi pagaliau sutiko ir ryžosi, jeigu jau dalyvauti, tai lojaliai ir patvariai. Todėl fantastiška yra teigti, esą LNT sluoksniškai siekia Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą ištraukti iš ALT, ypač dabar, kai nebėra prieš tokią pagundą atsparaus Antano Olis.

Kurie tautinės srovės dalyvavimo Amerikos Lietuvių Taryboj siekė, siekė to ne tam, kad turėtumėm ką gundyti pasitraukti. Bet siekė ir ne vien tik Tarybos prestižui bei kasai dirbti, o ir tam, kad srovė turėtų atitinkamos įtakos Tarybos veiksmuose.

Amerikos Lietuvių Taryboje susidarinėja padėtis panaši į buvusią padėtį Vlike, dėl kurios nebe visi tegalėjo jame tilpti. Būtent, reikalaujama, kad su daugumos susitarimais nesutinkantieji tylėtų ir visuomenės neinformuotų apie dalykus, kurie galėtų susilaukti nepritarimo.

ALT pareigūnai viešai užsipuldinėja LNT, kam jos veiklai telkiamos lėšos šalia ALT. Jokia kita rinkliava iš ALT tokių užsipuolimų nesulaukia. Net ir Vliko fondas, gavęs žymią per ALT surenkamųjų lėšų dalį, daro savo reikalams rinkliavą atskirai ir iš ALT pusės dėl to nebaramas.

LNT sveikina ALT S-gos pastangomis priimtą rezoliuciją Amerikos Lietuvių Taryboje, pagal kurią iš visų institucijų, kurios nori

per ALT surinktomis lėšomis naudotis savo sumanytiems Lietuvos bylos reikalams finansuoti, privalo pateikti AL Tarybai sąmatą ir vėliau atsiskaitinėti kaip lėšos sunaudotos. Jei ALT sutartų tokia tvarka finansuoti ir LNT sumanomus darbus Lietuvos bylos reikalais, LNT, galbūt, atsiskaitytų nuo atskirų rinkliavų Jungtinėse Valstybėse — žinoma, jeigu iš tiesų įvyktų sutarimas, kad Lietuvos laisvės kovos reikalams rinkliava teorganizuojama per vieną kanalą. Kol ALT pareigūnai yra užėmę diskriminatoriškai prieš šią poziciją LNT atžvilgiu, LNT susilaiko nuo to klausimo kėlimo.

(Bus daugiau)

Iš ALT Sąjungos Seimo...

Atkelta iš 3 psl.

valdybos pasiūlymui — šiam reikalui įnešti 1000 dol.

Inž. Z. Rekašius atkreipė dėmesį, kad S-gos vardu leidžiami leidiniai būtų geriau apipavidalinti.

Tautinio darbo derinimo reikalu pranešimą padarė Dr. B. Nemickas, išdėstydamas ALT Sąjungos ir Lietuvių Tautinio Sąjūdžio veiklos apjungimo planą. Seimas pritarė planui, pavesdamas centro valdybai jį įgyvendinti (žiūr. rezoliucijas).

Po šio darbo posėdžio vyko Vilties Draugijos susirinkimas, kuriame buvo svarstyti Dirvos sužadninimo klausimai ir išrinkti nauji vykdomieji organai.

Vakare įvyko banketas, kuriame programą išpildė Dirvos rengto jaunųjų dainininkių konkurso laimėtojos. Plačiau apie banketą kitame numeryje.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

CHICAGO

GEGUŽINĖ

Korp. Neo-Lithuania ir Tautinis Akademinis Sambūris Chicagoje ruošia linksmą gegužinę birželio 21 d. (sekma dieną). Gegužinė įvyks puikioje Sauk Trail Woods South aikštėje Chicago Heights. Ši vieta daugeliui chigagiečių jau žinoma, nes pernai ir užpernai toje pačioje aikštėje Korporacija ir Sambūris su dideliu pasisekimu piknikavo.

Lietuvaitė Karon Krancus, apie kurią buvome neseniai rašę, Long Beach, Cal., buvo išrinkta ir Miss Realtor. Jos tėvai aktyviai dalyvauja Long Beach lietuvių veikloje.

AKADEMINIS GYVENIMAS

L.S.T. Korp! NEO LITHUANIA

Redaktorius Kęstutis Gaidžiūnas. Redaktinis kolektyvas — Dalia Maurukaitė, Eglė Žemgulytė, Benito Nausėda. Visą medžiagą siūsti K. Gaidžiūnas, 317 Corning Dr., Cleveland 8, Ohio.

Korp! Neo-Lithuania studijų dienų garbės prezidiumas: K. Gaidžiūnas, Eglė Žemgulytė, Dalia Maurukaitė, Povilas Ališauskas, Balys Gaidžiūnas, Dr. Steponas Biežis, Jonas Lietuvninkas, Juozas Bačiūnas.

STUDIJŲ DIENOS DETROITE

Pirmąsias Korp! Neo-Lithuania studijų dienas rengė Korp! Neo-Lithuania Informacinio Biuletens ir Korp! Neo-Lithuania skyriaus Dirvoje redakciniai kolektyvai. Jos įvyko gegužės 30-31 d. Detroite.

Jau penktadienio vakare korporantai pradėjo rinktis į Detroitą. Studijų dienų dalyvių buvo iš Chicagos, Clevelando, Detroito, New Yorko ir Toronto. Iš viso 50 užsiregistravusių dalyvių.

Šeštadienį, gegužės 30 d. buvo oficialus studijų dienų atidarymas. Studijų dienas atidarė ir žodį tarė Chicagos skyriaus pirmininkas Stasys Mažulis, paminėdamas Korp! Neo-Lithuania veiklą Nepriklausomoje Lietuvoje ir dabar — tremtyje, pabrėždamas, kad šios studijų dienos yra pačios pirmosios Amerikoje.

Po atidarymo žodžio buvo sudaryti garbės ir darbo prezidiumai. Į garbės prezidiumą buvo pakviesta J. Lietuvninkas, garbės filisteriai: J. Bačiūnas ir Dr. S. Biežis, Centro Valdybos pirmininkas P. Ališauskas, Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas, ir šių studijų dienų rengėjai: D. Maurukaitė (New York), E. Žemgulytė (Chicago), ir K. Gaidžiūnas (Cleveland).

Į darbo prezidiumą buvo pakviesta R. Merkelytė (Toronto), G. Yasukynaitė (Cleveland) ir R. Stakauskas (Chicago).

Pirmąjį sveikinimo žodį tarė Centro Valdybos pirmininkas P. Ališauskas. Kol P. Ališauskas prisipažino, kad buvo šių studijų dienų rengimo pesimistas dėl vykstančių universitetuose egzaminų, bet pamatęs šį gausų dalyvių būrį, nuomone tuoj pakeitė. Taip pat pabrėžė, kad Korp! atžalynas nuolat didėja ir energingai dirba tautinį lietuvišką darbą.

Toliau studijų dienoms vadovauti buvo pakviestas P. Glemža ir du pavaduotojai — B. Navikaitė (Cleveland)

ir S. Mažulis (Chicago).

Sužadintu balsu, džiaugdamasis dideliu, gražiu jaunimo būriu, studijų dienų dalyvius sveikino nenuilstamas tautinės minties veikėjas J. Lietuvninkas.

Garbės filisteris J. Bačiūnas sveikino ALTS Centro Valdybos vardu, pagėdaujamas glaudesnio bendradarbiavimo tarp Studentų Santaros ir Korp! Neo-Lithuania. J. Bačiūnas priminė senimui, kad jis rūpestingiau padėtų jaunimui, jaunimui — nesigėdyti būti gerais lietuviams, ir neužmiršti mūsų didelės pareigos — dirbti Lietuvai.

Centro Valdybos pirmininkas P. Ališauskas padarė pastabą dėl tolimesnio bendradarbiavimo su Studentų Santara. Jis pabrėžė, kad Korp! Neo-Lithuania veikla visad grindžiama didele tolerancija. **Mes nematome tos tolerancijos iš Santaros.** Santaros veikėjo L. Sabaliūno pareiškimas New York'e įvykusiam studentų suvažiavime, kad dabartinis studentų kultūrinis nuomūkis kyla iš Korp! Neo-Lithuania atsikūrimo ir Skautų Akademikų susiorganizavimo, yra įžeidžias, studentui netinkamas pareiškimas.

Dr. S. Biežis studijų dienų dalyvius sveikino SLA vardu. Jis nupasakojo savo didelį nusistebėjimą dėl gausaus dalyvių skaičiaus Korp! Neo-Lithuania metinėje šventėje 1958 m. Chicagoje. Dabar jam aišku, kas sutraukia tuos gausius neolithuanų skaičius. Tai yra draugiškumas ir broliškumas.

Pirmąją paskaitą apie lietuvių spaudą ir jaunimo bendradarbiavimą skaitė Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas. Jis palietė tris svarbius spaudos bendradarbiavimo punktus: — ką rašyti, kaip rašyti, ir kada rašyti. Paskaitą sekė diskusijos.

Referatą "Korp! Neo-Li-

thuania spaudos darbe" skaitė D. Maurukaitė. Čia buvo apžvelgta spaudos darbas Nepriklausomoje Lietuvoje, tremtis Vokietijoje, ir dabar — Amerikoje. Buvo duota eilė konkrečių pasiūlymų dėl tolimesnio Korp! spaudos plano. Referatą sekė diskusijos.

Po pertraukos prasidėjo antroji studijų dienų sesija. Korp! Neo-Lithuania Informacinio Biuletens redaktorius E. Žemgulytė pranešė apie dabartinę to leidinio padėtį ir tolimesnį darbą.

K. Gaidžiūnas, Korp! Neo-Lithuania skyriaus Dirvoje redaktorius, padarė pranešimą apie to skyriaus darbą. Priminė skyriaus atsiradimo istoriją, užsimojimus, atliktus darbus, bendradarbiavimą, ateities planus ir jų įvykdymą. Abu šie pranešimai sukėlė ilgus ir karštas diskusijas.

Vakare korporantai dalyvavo ALTS bankete, o ryte dalyvavo ALTS dešimtmečio seimo atidaryme.

Trečioji studijų dienų sesija buvo sekmadienį gegužės 31 d.

Pirmąją paskaitą apie jaunimą ir lietuviybę skaitė A. Augustinavičienė.

Antrą paskaitą apie Korp! Neo-Lithuania pradžią skaitė Dr. Br. Nemickas. Abi paskaitas sekė diskusijos.

Visą studijų dienų administracinį darbą tvarkė Korp! Neo-Lithuania Detroito skyrius. K. G.

MŪSŲ VEIKLA

KORP! NEO-LITHUANIA Chicago

Šiais metais korporacija susilaukė gražaus juniorų būrelio. Sąrašuose yra virš 20 studentų-čių, kurie pastoviai lankosi juniorų sueigose.

Naujieji korporantai savo pirmuose žingsniuose pasižymėjo, kaip aktyvūs ir iniciatyvos pilni kolegos-ės, žadėdami gero derliaus tebeaugančiai ir naujai atkur-

NEO-LITHUANIA SPAUDOS DARBE

Spauda yra nuostabus ginklas žmogaus rankose. Nors spauda yra žmogaus kūrinys, šiandien ji formuoja patį žmogų, jo gyvenimo būdą, idėjas. "Kokia didelė spaudos galia, liudija Vinco Kudirkos pavyzdys: "Aušra" grąžino jį tautai, iškėlė jį jos viršūnės, o jis savo darbais įsirašė į tautos istoriją.

Korp! Neo-Lithuania iš pat pirmųjų dienų kreipė ypatingą dėmesį į spaudą. Ir tai suprantama, nes, kaip ideologinė organizacija, ji negalėjo apsieiti be spaudos. Jos ideologija turėjo būti skleidžiama akademinėje visuomenėje ir moksleivijoje. O tokiam skleidimui reikėjo atstovų, kurie spindėtų kilnia asmenybe, vidine jėga, atremta į humanizmą ir toleranciją. Šitam tikslui ir savo narių auklėjimui korporantai aktyviai jungėsi į spaudos darbą. Be visos eilės korporantų, iškilusių žurnalistikos srityje, Neo-Lithuania ir pati leido savo spaudą.

Metams praėjus nuo įsisteigimo, 1923 metais pradėdamas leisti nereguliarus korporacijos biuletenis "Jaunoji Lietuva", kuris 1929 metais pavirto moksleivių žurnalu. Jo vieton tuojau pradėjo leisti akademinį laikraštį, išeinantį du kartus į mėnesį. Iš kuklaus akademinių problemoms nagrinėti savaitraščio neužilgo išsivystė akademinės kultūros žurnalas "Akademikas", kuris buvo leidžiamas du kartus į mėnesį. Jis greitai įėjo į pirmiejių žurnalų eiles.

Nauja ir gal paskutinė laisvoje tėvynėje korporacijos iniciatyva spaudos dar-

DALIA MAURUKAITĖ

be pasireiškė 1935 metais, atgaivinant "Jaunąją Lietuvą" moksleiviams. Po istikusios tėvynės nelaimės, ilgokai buvo tylėta. Tremties metu Vokietijoje buvo mėginta leisti žurnalą "Viltis", tačiau, nepalankioms stovyklinėms sąlygoms esant, žurnalas sustojo ejęs.

Po ilgesnės pertraukos mes vėl mėginame organizuoti spaudą. Pamažu rinkuojame jėgas, mėginame sugebėjimus, ieškome krypties, kuriomis mūsų darbas galėtų būti sėkmingai varomas. Gražiai užsirekomendavo chicagiškiai su informaciniu leidiniu. Patrauklus yra Neo-Lithuania skyrius "Dirvoje", kurio sunkiausia našta neša kol. Kęstutis Gaidžiūnas.

Tolimesnis spaudos organizavimas galėtų eiti dviem kryptimis. Būtent, palikti esamą padėtį arba vieton informacinio leidinio pradėti leisti akademinį žurnalą "Akademikas".

Paliekant esamą padėtį reikėtų:

1. Skyrius "Dirvoje" turėtų pasirodyti reguliariai, kas dvi savaitės ar net kas savaitė.

2. Nesitenkinti vien tik ideologiniais straipsniais, kaip ligi šiol buvo, bet duoti pasireikšti ir meniniams korporantų sugebėjimams. Nesitenkinti vien tik korporantiškos veiklos kronika, bet duoti ir žinių iš bendro akademinio gyvenimo, atseit akademinio gyvenimo apžvalgą. Skyrius "Dirvoje" turėtų būti pastoviausias mūsų ryšys su plačiąja visuomene.

Vidaus reikalams tarnau-

tų informacinis leidinys. Jis turėtų pasirodyti ne rečiau, kaip keturis kartus per metus. Jo turinys — ideologinis ir informacinis. Jis turėtų būti cementas mūsų išlaikytai šeimai.

Įsitvirtinę esamose pozicijose ir pasijutę, kad jau turime pakankamai jėgų spaudos darbe, galėtume galvoti apie rimto akademinės kultūros žurnalo leidimą. O toks žurnalas būtų labai reikalingas. Tokio žurnalo spausdinimo darbą sunkiai galėtų atlikti Vilties Draugija. Mums tektų pasirūpinti redakciniu kolektyvu, lėšomis ir administravimu.

Čia noriu dar paminėti ir korporacijos dešimtmečio leidinį. Pirmoji knyga buvo išleista 1932 m. Ji turėjo išeiti kas dešimtį metų. Karas ir bolševikinė okupacija, kaip pačios korporacijos, taip ir jos leidinio darbą nutraukė. Čia, Amerikoje, minint korporacijos 35 metų sukaktį, buvo sudaryti planai ir tam reikalui paskirti asmenys paruošti ir išleisti leidinį, apimantį 25 metų laikotarpį. Tačiau ligi šio laiko leidinys dar nepasirodė. Ar jis pasirodys — žinių neturiu.

Baigdama noriu pažymėti, kad spaudą organizuoti, ją gerinti ar tobulinti, galima tik sutelkiantis jėgomis. Neužtenka suvažiavime, susirinkime ar stovykloje išrinkti redakcinį kolektyvą. Reikia visą laiką ir visiems aktyviai remti straipsniais, žiniomis, nuotraukomis. Tik taip tvarkantis, mūsų spauda bus įdomi, gyva ir gyvenimiška.

Neo-Lithuania korporantų būrelis pasirašęs į Tautinės Sąjungos banketą. S. Mažulis, R. Merkelytė, S. Mankus, p. Merkeliene, P. Vėbra.

Dirvos nuotrauka

tai korporacijai.

Mūsų juniorai pasižymi geru sugyvenimu, kurio retkarčiais pasigendama kitose organizacijose. Šis sugyvenimas ne tik padėjo patraukti naujų bendraminčių į korporaciją, bet ir užtikrino šviesėjantį ateitį.

Kas mėnesį įvyksta gausiai lankomos juniorų sueigos, kurios, tėvūno filist. A. Siliūno dėka, praeina sklandžiai ir įdomiai. Į sueigas atsilanko ne tik svečiai, bet ir patyrę filisteriai, kurių pravedami pokalbiai išryškina korporacijos dvasią, iškelia korporacijos istoriją, duoda atsakymus ir rūpimus klausimus. Visais atvejais stengiamasi duoti galimybę būsimiems seniorams išreikšti savo nuomones ir atsakinėti į klausimus. Taip sueigas pravedant, įvyksta darnus minčių pasikeitimas, vienus su kitais daugiau suartina.

KORP! NEO-LITHUANIA SVENTĖ

Boston

Birželio 13 d. Korp! Neo-Lithuania Bostono skyrius rengia pavasario šventę Tautinės Sąjungos namuose. Pirmą kartą į Tautinės Sąjungos namus bus įnešta Korp! Neo-Lithuania vėliava, o iškilmių salė pasipuos korporacijos herbu, kurį pagamins skulpt. Petras Vėbra. Herbą atidengs Centro Valdybos pirmininkas Povilas Ališauskas, asistuojant vietos skyriaus valdybai.

Korp! Neo-Lithuania Bostono skyriaus valdyba: pirm. Ignas Vilėniškis, sekr. prof. Juozas Rauktytis ir ižd. Birutė Svilienė gegužės 23 d. posėdyje, juniorų tėvūnui Dr. V. Čepui pristačius, nutarė į seniorus pakelti: Juozą Rauktį, Eduardą Laukį, Viliją Čepaitę, Giedrę

Malėnaitę ir Nijolę Makaitę.

Į iškilmes atvyksta visa Korp! Neo-Lithuania Centro Valdyba ir keliolika korporantų iš New Yorko. Į šventę kviečiami visi Korp! Neo-Lithuania padaliniai ir paskiri korporantai. Šventės metu bus paminėti ir baisieji birželio įvykiai. Visą šventę bus filmuojama. Pradžią 5:30 v. v., akademiškai.

• Neo-Lithuania studijų dienose, be jau skelbtųjų, iš Clevelando dar dalyvavo: A. Andolytė ir K. Karalius.

LEGENDOS IR
PADAVIMAI
**KARALIAUS
VAINIKAS**
KAINA \$2.00

Korp! Neo-Lithuania studijų dienų darbo prezidiumas: Rita Merkelytė, Genė Yasukynaitė, Romas Stakauskas.

Dirvos nuotrauka

Kun. Bernardas Bartis naujas šv. Jurgio parapijos klebonas

Kun. V. Vilkutaitis, šv. Jurgio parapijoje išklebonavęs 40 metų, išėjo į pensiją. Naujuoju klebonu paskirtas kun. Bernardas Bartis.

Kun. Balyš Ivanauskas iš šv. Jurgio parapijos iškeltas į St. Monica's parapiją Garfield Heights, Ohio.

• Gydytojas Z. Sabataitis gydymo kabineta, esanti 1226 E. 87 St. kelia į 5939 State Rd. Laikiniui gydymo kabinetui dar veiks ir E. 87 St. Naujasis gydymo kabinetas yra Parma rajone.

• Justinas Vaičaitis, Dirvos bendradarbis ir talkininkas Bostone, grįždamas iš Tautinės Sąjungos seimo, buvo sustojęs Clevelande. Aplankė Dirvą ir savo artimuosius: Dr. Sabataičio, J. Kazėno, P. Aleknos šeimas.

• ALRK Moterų Sąjungos 36 kuopos valdyba, surengusi gegužės 17 d. šv. Mergelės Marijos N. P. parapijos klebono kun. Juozapo Angelaičio 25 metų kunigystės paminėjimą vien tik iš banketo, gavo pelno 1100 dol., kurie įteikti jubilijai.

Valdyba nuoširdžiai dėkoja: visoms organizacijoms už talkininkavimą, rengimo komisijai, dailinkei V. Stančikaitėi-Abraitienei už labai gražų salės išdekoravimą, meninės programos vedėjai muz. R. Brazaitienei, solistams C. Valenčiutei ir J. Kazėnui, čiurlionio ansamblio vyrų chorui ir jo vedėjui muz. A. Mikulskiui, lietuviškai spaudai, garsinusiai šį minėjimą, mielosioms ponoms, paaugusioms skanių pyragų vaišių stalui, daug pasidaravusioms moterims: Banienei, Vaškienei, Linkevičienei, Kulbickienei, Čičiulkienei, Valatkevičienei, Mo c kapetrienėi, Čiapienėi, Mackevičienei ir visiems kitiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie mūsų visų mylimo klebono kun. J. Angelaičio pagerbimo.

Kuopos korespondentė

• Clevelando lietuvių šv. Jurgio parapija gegužės 31 d. gyveno didelės šventės ženkle, nes parapijos klebonas kun. V. Vilkutaitis šventė savo 75 metų amžiaus, 50 metų kunigavimo ir 40 metų klebonavimo sukaktį.

Atvykęs į Ameriką kūdikiu, čia baigęs mokslus ir buvo prieš 50 metų įšventintas kunigu. Dirbo įvairiose parapijose, kol 1919 m. per-

PARENGIMŲ kalendorius

• Birželio 21 d., Lituanistinių Mokyklų šventė Neurų ūkyje.

1959 m. rugsėjo mėn. 5 d. Lake Shore Country Club patalpose Amerikos Lietuvių Tautinės SANDAROS 16 (Clevelando) kuopos banketas. Pradžią 8 val. vakaro.

1959 m. rugsėjo mėn. 5 ir 6 dienomis Lake Shore Country Club patalpose Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos ir Varpininkų veikėjų suvažiavimas.

Rugsėjo 12 d. Spaudos balius, rengiamas Dirvos, prie staliukų didžiojoje Slovenian Auditorium salėje.

Rugsėjo 19 d. D. L. K. Birutės Karių Šeimų Moterų D-ja ruošia 8 d. rugsėjo minėjimą-vakara.

Gegužės 30 ir 31 d. Clevelande, Dr. J. Skrinso rezidencijoje, buvo susirinkę Marjampolės Rygiškių Jono gimnazijos mokiniai prisiminti 25 metų po gimnazijos baigimo sukaktį.

Susirinkime su savo šeimomis dalyvavo: Antanas Garkūnas — Chicago, Antanas Josiukas — Toronto, Steponas Kairys — Toronto, Vytautas Paulionis — Chicago, Pranas Sakalas — Chicago, Juozas Skrinška — Cleveland, Marija Ščiukaitė — Rochester, Eliziejus Šlekys — Toronto ir kun. Juozas Vaišnys, S. J. — Chicago.

Susirinkusieji pasidalijo praeities prisiminimais ir kalbėjosi lietuvių bei lietuvių vieningos veiklos klausimais. Sekmadienį, gegužės 31 d. Naujosios parapijos bažnyčioje kun. J. Vaišnys atlikė pamaldas ir pasakė pamokslą. Kartu su susirinkusiais svečiavosi Dr. Vl. Ramanauskas ir kiti jų artimieji. Nuotr. V. Kizlaičio.

ėmė šv. Jurgio parapijos klebono pareigas, kuriose yra ir šiandien.

Išskilmės prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, kurias atlikė ir pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Savo pamoksle vyskupas iškėlė didelį bažnyčios ir kunigo vaidmenį bei darbštumo reikšmę, nurodydamas, kad jubiliasas nesitenkino tik savo studijų vaisiais — diplomu, bet ir toliau gilino savo žinias įvairiais klausimais ir pasiekė, kad išmoko apie 10 kalbų ir stebino savo žiniomis iš istorijos, geografijos, muzikos ir kitų sričių. Sveikindamas jubiliatą vyskupas kartu patarė ir jaunuomenei nesiriboti tik diplomais, bet nuolat gilinti savo žinias.

Po piet parapijos salėje buvo vakarienė, į kurią atsilankė apie 400 žmonių. Laikė vakariinės jubiliatą sveikino organizacijų atstovai ir buvo atlikta trumpa meninė programa. Pagaliau tarė žodį ir jubiliasas, dėkodamas visiems dalyviams, sveikintojams, iškėlė tiek senųjų, tiek naujųjų ateivių didelius nuopelnus parapijos išlaikyme ir čia pat padarė gražų mostą, paskirdamas vakaro pelną Maironio biustui pastatyti. K. S.

Žaibas JAV pirmenybėse

Prieš kelias savaites LSK Žaibo moterų tinklinio komanda dalyvavo Amerikos tinklinio pirmenybėse, kurios vyko Des Moines, Iowa. Po ilgos (apie 70 mylių į vieną pusę) ir varginančios kelionės žaibietės neišvystė pilno pajėgumo ir turėjo pasitenkinti maždaug šešta vieta. Pirmenybės buvo prarastos dviejų minusų sistema, todėl tik pirmos keturių vietos buvo išaiškintos.

Ši kelionė buvo surišta su didelėmis išlaidomis. LSK Žaibas kreipėsi į lietuvių visuomenę, prašydamas paramos. Malonu pažymėti, kad žaibiečiai yra nustebinę tautiečių pritarimu šiam jų žygiui ir nuoširdžiai dėkoja visiems, moraliai ir materialiai parėmusiems. Per trumpą laiką buvo gautos šios aukos:

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga — \$100.00.

Lake Erie Association of American Athletic Union — \$100.00.

Lietuvių Bendruomenės Clevelando pirmoji apylinkė — \$45.00.

L. V. S. Ramovė, Cleve-

lando skyrius — \$25.00.

Alg. Bielskus — \$25.00.

Po \$10.00 aukoko: Kuni-gaikštienės Birutės Karių šeimų Moterų Draugijos Chicago skyrius, Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Detroito skyrius, Ateities Klubas, Aleksas Ibenskis.

Po \$5.00 aukoko: Aloyzas Aidis, Kazys ir Marta Babickai iš Chicagos, Dr. D. Degesys, Dr. V. Gruzdy, Juozas Augustinavičius, Edvardas Karnėnas, Dr. J. Sukarevičius, Brutenis Veitas, Romualdas Veitas, Dr. Alg. Nasvytis, Pijus J. Nasvytis, Julius Smetona ir A. Spirkaitis.

Po \$3.00 aukoko: Alb. Korsakas ir D. Vismantas.

Po \$2.00 aukoko: Arūnas Bielinis, V. Baziliauskas, A. Laikūnas, P. Lėlys, V. Lukas, A. Daugirdas, V. Neimanas, P. Šukis, P. Venskūnas, K. Štaupas, V. Jurgelis, R. Minkūnas, St. Nasvytis.

Po \$1.00 aukoko: V. Muliolis, R. Zorska, V. Rociūnas, J. Idzelis, K. Žalnieraitis, M. Aukštuolis, J. Citulis, A. Gylis, R. ir D. Nasvytis, A. Gaška, J. Kazėnas, R. Melsbakas, I. Verbyla, A. Balyš, M. Nasvytis, V. Giedraitis, J. Stempužis ir J. Kuzas iš Chicagos. V. Bacevičius aukoko \$1.25 ir R. Iešmantas \$1.09.

Iš viso surinkta \$469.34. Kelionės išlaidos \$614.75. Trūkumas \$145.41, kurį padengė pačios tinklinio komandos dalyvės.

Varginanti kelionė automobiliu, galbūt, ir buvo vie-

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkojame mieliems solistams Prudencijai BICKIENEI, Stasiui BARUI-BARANAUSKUI ir muz. Aleksandrui Kučūnui už puikų koncertą, koncerto garbės rėmėjams bei rėmėjams, Stud. At-kų draugovei, užleidžiusiai savo parengimo datą, "Tėvynės Garsų" radijo programos vedėjui Juozui Stempužiui, visiems lietuviams prekybininkams davusiems programai skelbimų, lietuviškai spaudai, propagavusiai šį koncertą, mielosioms ponoms, aukavusioms vaišių stalui, visoms koncerto talkininkėms bei talkininkams ir gausiai koncerto auditorijai.

Visų bendromis pastangomis sėkmingai praėjęs koncertas davė grynų pelno \$1,161.48, kurie persiųsti ALRK Federacijos jaunimo stovyklų vadovybei.

Jaunimo Stovyklų Globos Komitetas

Pirm. Simonas Laniauskas Nariai: Kun. P. Dzegoraitis, Stef. Stasiene, P. Kliorys, V. Palūnas, V. Rociūnas, Juozas Piktorna ir J. Puškorius.

na iš svarbiausių priežasčių, dėl kurių žaibas neparsivežė didesnių laimėjimų. Važiavimui į pirmenybes buvo pradėta ruoštis pėrvėlai, todėl nebuvo lėšų patogiam ar ankstyvesniam nuvažiavimui. Bet kitų metų pirmenybėms, kurios įvyks 1960 metų pavasarį Dallas, Texas, Žaibo tinklininkės pradeda ruoštis jau dabar. Du svarbūs uždaviniai prieš jų akis: išmokyti geriau žaisti tinklinį ir suorganizuoti piniginę paramą taip, kad dalyvavimas pirmenybėse būtų įmanomas, neišikvojant visos energijos kelionėje.

LSK Žaibas

Reikalinga moteris

pagrindiniams šeiminkam darbam gražioje namuose Heights rajone. Kambarys ir vonia gyvenimui. Visi nauji įrengimai. Turi mėgti vaikus. Geras atlyginimas.

Šaukti: FA 1-3033. (45)

Reikalinga šeiminkė

virimo ir kitiems šeiminkam darbam gražioje namuose. Nereikia skalbti. Kambarys ir vonia. Geras atlyginimas ir kiti priedai.

Šaukti: SK 1-7722 (45)

ISNUOMOJAMAS

5 kambarių butas. Kreiptis į savininką, 7605 Superior Ave. Tel. WH 2-7405. Šaukti vakarais po 7 v. v.

ŠTAI JUMS NAMAI

2-jų šeimų

East Cleveland — netoli Hayden, po 5 kambarius kiekvienam bute, gaso šildymas, garažas. \$16,900.

E. 123 — St. Clair rajone 2 penkių kambarių butai, 2 nauji gaso pečiai, namas gerame stovyje, netoli St. Clair Ave. \$13,800.

Vienos šeimos

Richmond Hts. — Monticello rajone. Tik 5 metų namas! 5 kambariai 1-am aukšte, o 2 dar visai nebaigti 2-ram. Perskirtas rūsys, vienoje pusėje poilsio kambarys. Gaso krosnis, priėjimas, garažas. Tik \$2500 įmokėti.

Turime didelį pasirinkimą gerų namų ir kituose miesto rajonuose.

J. Širvaitis

WM. T. BYRNE

Real Estate

1535 Hayden Ave.

Ištaigos MU 1-6100

namų KE 1-4080 (45)

GERĄ VARDĄ DAR GERINANT...

atsiliepdami į daugelio mūsų patarnavimu patenkin-tų turistų prašymus,

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.

MALONIAI PRANEŠA, KAD ĮSTEIGĖ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

39 Second Ave., kampas 2nd Street
New York 3, N. Y.

kuri suteiks puikias galimybes pasiūsti iš anksto apmokėtu maitinimu dovanų siuntinius į visas U.S.S.R. šalis, taip pat į Latviją, Lietuvą, Estiją, Baltgudiją ir Ukrainą.

Licensed by the USSR

Patarnavimo kainos nuo \$5.00 iki \$10.00 už siuntinį.

Atidara nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Telefonas AL 4-5456-7

Siuntiniai, mums prisiūsti paštu ar traukiniu, bus tuoj išsiunčiami.

VIENAS IŠ DEŠIMT DIDŽIŲJŲ PASAULIO CIRKŲ MŪSŲ MIESTE

THE CLEVELAND JUNIOR CHAMBER
OF COMMERCE

R E N G I A

Christiani Bros. Circus

Penktad., šeštad., Sekmad. — Birželio 12, 13 ir 14 d.

MUNICIPAL STADIUM MAŠINŲ
PASTATYMO VIETOJ

Pradžią 1:30, 4:00 ir 7:00 val. val.

ĮEJIMO KAINA: vaikams 95 c., suaugusiems \$1.95.

Rezervuotos vietos 95 c. vidudienį, \$1.25 vakare.

BILIETAI PAS RICHMAN'S
DOWNTOWN TICKET OFFICE

Gyvulių pasirodymai. Klaūnai. Staigmenų važiotojai. Daug kitko.

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LIETUVIŲ KLUBAS

6335 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija visus lietuvius ir jų draugus kviečia nepamiršti 1959 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Kas ir kur?

• Čiurlionio ansamblis birželio 20 d. koncertuoja Merriton, Ont., Canadoje. Ten Vilniaus krašto Lietuvių Sąjunga rengia Jonines.

• Architektas V. Žemkalnis-Landsbergis, kaip praneša komunistinė spauda, pusantro mėnesio išbuves kelionėje, gegužės 29 d. pasiekė Vilnių. Esą, jį pasitiko giminės, pažįstami ir draugai. Jų tarpe buvo ir sūnus Vyt. Landsbergis, konservatorijos mokytojas. Dabar reikia laukti, kad komunistai jo vardą naudodami, pradės naują propagandos bangą.

• Korporacijos Neo-Lithuania pavasario šventė Bostone įvyksta birželio 13 d. Apie šventę žiūrėk Neo Lithuanian skyriuje.

• Lietuvoje ruošiasi išleisti Liudo Geros trijų tomų raštų rinkinį. Rinkinys turės pasirodyti dar šiemet, nes suėjo 75 metai nuo L. Geros gimimo.

• ALT ir BALF skyriai birželio 14 d. Miami lietuvių svetainėje — 3655 N. W. 34 St., rengia baidių birželio įvykių minėjimą. Pradžią 5 val. Numatyta neilga programa ir vakarienė.

• Algimantas Gustaitis, rašytojo Antano Gustaičio sūnus, baigė inžinerijos mokslus ir gavo aeronautikos inžinieriaus diplomą.

• Angelė Kuolaitė šiemet baigė odontologiją Toronto universitete DDS laipsniu (Doctor Dental Surgeon). Kaip pasizymėjusi moksle ir sėkmingai baigusi, buvo priimta į Dantų Gydytojų garbės draugiją (Honorary Dental Society) Omieron Kappa Ypsilon, į kurią būna priimami kiekvienais metais 3-4 pasizymėję studijų metais studentai.

Profesoriaus, įteikdamas pažymėjimą ir aukso medalių paminėjo, kad jinai yra pirmoji moteris toje draugijoje nuo įsisteigimo, t. y. 1914 m.

Lygiai graičiai aktyviai reikšėsi lietuviškoje veikloje. Buvo akademikų skautų veikli narė.

Angelė Kuolaitė šiuo metu, kaip diplomuota dantų gydytoja, pradėjo dirbti Dr. E. S. White kabinete, 395a Donlands Ave., rytiniame Toronte. Pasiekiami telefonu HO 5-6674.

Krepšininkams rengiantis į Pietų Amerikos kraštus, jiems į talką pirmoji ateina Tautinė Sąjunga. Seimo metu pirm. E. Bartkus \$500 įteikia P. Petručiui.

Dirvos nuotrauka.

VASARIO 16 GIMNAZIJA YRA KULTŪRINIS CENTRAS

Gegužės 23-24 d.d. Toronte lankėsi K. Drunga, buvęs Vokietijos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, kuris, tik atvykęs, padarė per Lietuvos Prisiminimų radijo valandėlę vietos lietuviams pranešimą.

Rytojaus dieną (sekmadienį) Lietuvių Namuose skaitė paskaitą, išryškindamas Vokietijoje pasilikusių mūsų tautiečių įvairias problemas bei rūpesčius.

Kaip jau yra žinoma, kalbėjo prelegentas, kad Vokietijoje daugumoje yra likusi toji dalis mūsų tautiečių, kuri dėl senyvo amžiaus ar sveikatos į kitus kraštus nebuvo išleidiama. Šiuo metu jie gyvena plačiai pasklidę įvairiose vietovėse ir stovyklose. Savo vaikus lietuviškai skaityti ir rašto išmokyti turi 17 vargo mokyklų, kurių materialinė būklė yra gana sunki. Patį kultūrinį centrą sudaro Vasario 16 d. gimnazija. Jos išlaikymas yra labai svarbus faktorius kultūrinėje, visuomeninėje ir lietuviškos išlaikymo veikloje. Tačiau finansiniai sunkumai yra nemaži.

Antrojo karo pasėkoje, pabėgėlių Vakarų Vokietijoje esama nemažai, kurie turi sudarę visą eilę komitetų, besirūpinančių savo tautiniais ir bendrais pavergtų tėvynių reikalais. Mums svarbu visur parodyti, kad lietuvių tauta egzistuoja kaip kultūrinis etnis vienetas. Vokiečiai mūsų klausimą tiek pat pažįsta kaip ir savo.

Lietuviai savo kultūriniais darbais labai dažnai atkreipia vokiečių visuomenės ir spaudos žvilgsnį, kuri nekarta yra gražiai atsiliepusi ir įvertinusi. Ypatin-

gai gražaus įvertinimo sulaukė VLB-nės vadovybės suorganizuota mūsų dailininkų kilnojamoji paroda. Prelegentas čia pat išreiškė padėką dailininkui Telesforui Valiui, kuris šią parodą yra parėmęs savo darbais.

Po paskaitos buvo iškelta keletas įdomių klausimų.

LRS vardu įvedamąjį ir baigiamąjį padėkos žodį tarė pirmininkas Augustinas Kuolas.

P. B.

VASARVIETĖ NIDA

prie Lobdell ežero Linden, Mich. pradėjo savo sezoną gegužės 30. Orui atšilus vis daugiau atvažiuoja gamtos mėgėjų. Pirmieji šį sezoną aplankė vasarvietę ir jos savininkus: kun. J. Kluonius, J. V. Černiai, B. M. R. Gražuliai, J. K. Virškai su šeima, M. Dailydaitė, K. Tar-

Bostono "Lotynų" gimnazija, pradėjusi darbą prieš 300 metų, skaitoma seniausia ir viena iš pačių geriausių Amerikoje. Tai mokykla su daug tradicijų. Ten kasmet vyksta karalaitės rinkimai su karūnavimo ceremonijomis. Pereitais metais karūna puošė Dalės Vakauzaitės blondinas garbanas, o šiais metais iš šimtų merginų vėl buvo išrinkta lietuvaite — Danutė Venckutė. Abi šios mūsų žavios studentės yra žymios skautų vadovės, daug kuo prisidėjusios prie Bostono jaunimo veiklos. Dalia Vakauzaitė (kairėje) dabar studijuoja Mokytojų kolegijoje, o Danutė Venckutė toliau tęs mokslo Bostono universitete. Nuotrauka Romo Bričkaus.

Iš Vilniaus praneša

Atšaukė M. Šikšnio minėjimą

Gegužės mėn. 2 d. Vilniuje buvo rengtas Marcelino Šikšnio 85 metų sukakties minėjimas. Lietuviai, norėdami pagerbti senąjį Vilniaus lietuvių veikėją, toms iškilmėms rūpestingai ruošėsi. Jos turėjo įvykti rašytojų namuose. Deja, gegužės 2 išvakarėse minėjimas buvo atšauktas ir leista susirinkti tik privačiam minėjimui į jo namus.

Iš 20 atrinko tik 6

Jau senokai buvo pranešta, kad šią vasarą 20 Punsko apylinkių mokytojų bus siunčiama į Lietuvą pagilinti lituanistines žinias. Deja, komunistų partija iš 20 atrinko tik 6.

SPORTAS

SPORTO ŽAIDYNĖS LIEPOS 3-5 D.

Dėl susidėjusių aplinkybių, Kanados Sporto Apygardai negalint praveisti Sportinių Žaidynių, FASK-tas oficialiai įgalioja Clevelando L. S. K. "Žaibas" būti IX-jų Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių, Vasaros rato vykdytoju.

Žaidynės įvyks š. m. liepos mėn. 3-4-5 d.d., Clevelande, Ohio.

Žaidynių programa: lengvoji atletika, plaukimas, lauko tenisas ir futbolas (soccer).

BOSTON

SKAUTŲ GEGUŽINĖ

Bostono Skautų Tėvų Komitetas birželio 28 rengia gegužinę Rožėno gražiojo vasarvietėje, prie Nipeniketo ežero. Į šią gegužinę kviečiami visi skautai, skautų tėvai, bičiuliai ir visi lietuviai atsilankyti.

Karių veteranų Ramovės Bostono skyrius nutarė šią skautų gegužinę paremti ir dalyvauti. Programą atliks skautai. Veiks bufetas, užkandinė. Bus šokiai.

vainienė, J. B. Kiaulėnai su šeima ir A. A. Stauskai. Pirmieji užsisakė vasarąjimi namelį I. D. Anužiai su šeima. Laukiama daugiau svečių ir vasarotojų.

K. K. Kodaičiai.

VARDAI IR DARBAI

JUOZAS ŽILVINAS

V. Gruškaitė: Senasis Vilnius (kombinuota technika).

Darbai. — Pirmoji lietuviškų pasakų rinktinė anglų kalba susilaukė gražaus pasisekimo amerikiečių tarpe, ir antroji šios knygos laida jau spaudoje. Ji bus dar pilnesnė pasakų skaičiumi ir gražesnė gausesnėmis iliustracijomis. Stepas Zobarskas, išvedęs lietuvišką pasaką į "platesnius vandenis", šiuo darbu nusipelnė didelės padėkos.

Nepasakysime, kad šio pasisekimo paskatintas, jis ėmėsi ir kito nemažiau svarbaus leidinio — lietuvių autorių novelių rinktinės anglų kalba paruošimo ir išleidimo. Abu darbai buvo lygia greta suplanuoti, tik vienas jau atliktas, o kitas — prie pabaigos. Ir šiam antrajam leidiniui Stepas Zobarskas surado amerikiečių leidyklą. Tai įrodo, kad privati iniciatyva yra sėkmingesnė. Mūsų atitinkami veiksniai ilgai tūpčiojo pvz., kad ir prie tokios "Partizanai už geležinės uždangos" knygos anglų kalba išleidimo, ir viskas, deja, tūpčiojimu pasibaigė — knyga taip ir liko neišleista. Pavyzdžių netrūksta ir daugiau.

Grįžtant prie novelių rinktinės — "Outstanding Lithuanian Short Stories", — ją sudarys 20 autorių. Į rinktinę įtraukta Vinco Krėvės "Gilsė", Jurgio Jankaus "Velnio bala", Antano Vienuolio "Paskenduolė", Jurgio Savickio "Raudoni batukai", Algirdo Landsbergio "Graikijos vėjas", Juozo Grušo "Kelonė su klūtėmis", Vinco Ramono "Raudona skarelė"; knygoje taip pat bus Igno Šeiniiaus, Aloyzo Barono, Antano Vaičiuliaičio, Kazio Barėno, Liudo Dovydeno ir kitų rinktiniai raštai.

Amerikietis šios rinktinės redaktorius Stepas Zobarskui pareiškė savo pasigėrėjimą kai kuriais mūsų rašytojų kūrinių, ir reikia laukti, kad ir eilinis amerikietis skaitytojas šia lietuviškąja rinktine bus patenkintas ir supažindintas su maža Lietuva, kuri savo grožine literatūra drąsiai gali stoti šalia didžiųjų tautų.

★

Vardai. — Lietuvos TSR valstybinis kvartetis kartu su Maskvos konservatorijos aspirančių kvartetu pasidalino pirmąją vietą visasąjunginiame styginių kvartetų atrankos konkurse Maskvoje. Lietuvių kvartete grojo E. Paulauskas, K. Kalinauskaitė, J. Fledžinskas ir M. Senderovas. Rugsėjo mėn. abu kvartetai atstovaus Sovietų Sągą Budapešte įvykstančiame tarptautiniame styginių kvartetų konkurse, kuris ruošiamas žymaus austrų kompozitoriaus J. Haydn 150-sioms mirties metinėms atžymėti.

• Jaunųjų dailininkų paroda Gegužės švenčių (turbūt, Sekminių) proga surengta Vilniuje. Tarpe tokių privalomų temų, kaip grįžtantieji iš darbo geležinkelininkai, asfaltuotojas, turguje, irklautojai ir pan., vienas kitas jaunesniųjų dailininkų bando išsiveržti iš partijos nustatytos linijos, ieškoti naujų reikšimosi formų ir naujos technikos.

• Dail. Antanas Kučas Lietuvoje atšventė savo amžiaus penkiasdešimtmetį. Dailininkas nepriklausomybės laikais gražiai pasireiškė Aišbės "Brickos" iliustracijomis, vėliau iliustravo Balio Sruogos liaudies dainų rinktinę. Šiuo metu A. Kučas rengia spaudai albuminio pobūdžio leidinį "Meninis šriftas", kuriame numato istoriškai aprėpti visą lietuvių šriftologiją. Šalia to, dailininkas raizdo iliustracijas Stanevičiaus pasakėlių rinkiniui.

• Algirdo Landsbergio lietuviškoje spaudoje sujudimą sukėlusį dramą "Penki stulpai turgaus aikštėje" šiuo metu autoriaus lygiagrečiai ruošiamą spaudai lietuvių ir anglų kalbomis. The Lambs Club "Stulpų" premjerą New Yorko amerikiečių scenoje numato spalio mėn. (The Lambs Theater, 44th Street). Bus du ar trys spektakliai, ir nuo jų pasisekimo priklausys ar dramos statytojai po to ją perkels į kitą teatrą neribotam laikui. Alg. Landsbergis pareiškė, kad Draugo žinutė apie filmo sukimą pagal šią dramą neatitinka tikrovę.

• Leonardas Žitkevičius, laikinai nustojęs įprastinio darbo, ruošia spaudai humoristinę (gal ir satyrinę) poemą. "Dar daug reikia rašyti", pareiškė jis šių eilučių autoriui. Turėdamas laiko, L. Žitkevičius talkininkauja Vienybės redakcijoje Brooklyne.

Gilias skausmo prislėgtus mielus

ANTANĄ IR VALERIJĄ BURKŪNUS,

jų mylimai dukrelei GIEDREI mirus, nuoširdžiai užjaučia

Saladžių, Užemių ir Valiukėnų šeimos.